

ENGLISH VOCABULARY - DAY 2

भाग 1 - Idioms and Phrases

1. All in all

- मराठी अर्थ: सर्वेसर्वा; एकंदरीत English Meaning: Most important; having all authority; overall
- उत्पत्ती: हा वाक्प्रचार जुन्या इंग्रजी साहित्यात आढळतो, जिथे एखादी व्यक्ती किंवा गोष्ट संपूर्ण परिस्थितीवर नियंत्रण ठेवते किंवा तिचे महत्त्व सर्वाधिक असते, या अर्थाने वापरला जाऊ लागला. "All" म्हणजे सर्व आणि हा शब्द दोनदा वापरून त्या व्यक्तीचे सर्वेकष महत्त्व दाखवले जाते.
- Example: In their small business, Ramesh is all in all when it comes to decision making.
- मराठी भाषांतर: त्यांच्या छोट्या व्यवसायात, निर्णय घेण्याच्या बाबतीत रमेश हाच सर्वेसर्वा (all in all) आहे.
- चालू घडामोडींशी संबंध: In the Panchayati Raj system, the Sarpanch is often considered all in all for local development decisions. मराठी अर्थ: पंचायती राज व्यवस्थेत, स्थानिक विकासाच्या निर्णयांसाठी सरपंच हाच अनेकदा सर्वेसर्वा मानला जातो.
- मराठी शब्द संग्रह:
- Authority - अधिकार
- Supreme - सर्वोच्च
- Overall - एकंदरीत
- लक्षात ठेवण्याची युक्ती: "All" दोनदा येतो म्हणजे "सर्व काही एकाच व्यक्तीत" - म्हणजेच तीच व्यक्ती सर्वेसर्वा.
- MPSC/UPSC सराव प्रश्न: Q. Choose the correct meaning of the idiom "All in all": A) Completely useless B) Most important, having all authority C) Very confusing D) Slightly important उत्तर: B
- विद्यार्थी कुठे चुकतात: विद्यार्थी अनेकदा "all in all" चा वापर "totally" किंवा "completely" या अर्थाने चुकीच्या वाक्यात करतात. चुकीचे: The exam was all in all difficult. बरोबर: The Principal is all in all in this college.

२. All moonshine

- मराठी अर्थ: भ्रम, फोल वा निरर्थक English Meaning: Far from reality / concocted; something entirely false, empty talk, or nonsense
- उत्पत्ती: "Moonshine" म्हणजे चंद्रप्रकाश, जो प्रत्यक्षात स्वतःचा प्रकाश नसून केवळ परावर्तित प्रकाश असतो. यावरून ही उपमा तयार झाली - जी गोष्ट प्रत्यक्षात खरी नसते, फक्त भासमान असते, तिला "moonshine" म्हटले जाते.
- Example: His promises of a quick promotion turned out to be all moonshine.
- मराठी भाषांतर: त्याची लवकर बढतीची (promotion) आश्वासने पूर्णपणे फोल (all moonshine) ठरली.

- चालू घडामोडींशी संबंध: Many fraudulent investment schemes promising huge returns are all moonshine. मराठी अर्थ: प्रचंड परताव्याचे (returns) आश्वासन देणाऱ्या अनेक फसव्या गुंतवणूक योजना (investment schemes) निव्वळ भ्रम असतात.
- मराठी शब्द संग्रह:
- Illusion - भ्रम
- Baseless - निराधार
- Fabricated - बनावट
- लक्षात ठेवण्याची युक्ती: चंद्रप्रकाश (moonshine) हा स्वतःचा नसतो, तसाच खोटा बोलणारा माणूसही स्वतःचे खरे बोलत नाही.
- MPSC/UPSC सराव प्रश्न: Q. The idiom "All moonshine" means: A) Bright and clear B) Something entirely false or nonsense C) Very expensive D) Highly reliable उत्तर: B
- विद्यार्थी कुठे चुकतात: काही विद्यार्थी "moonshine" चा शब्दशः अर्थ "चंद्रप्रकाश" घेऊन वाक्यात चुकीचा वापर करतात. चुकीचे: The moonshine was all moonshine tonight. बरोबर: His excuse for being late was all moonshine.

३. All one's might and main

- मराठी अर्थ: पूर्ण ताकदीने आणि ऊर्जेने English Meaning: With full force; with all our strength and effort; using all possible power
- उत्पत्ती: "Might" म्हणजे शक्ती आणि "main" हा जुन्या इंग्रजी शब्दातून आला असून त्याचाही अर्थ बळ किंवा शक्ती असाच होतो. दोन समानार्थी शब्द एकत्र वापरून तीव्रता (intensity) वाढवली जाते.
- Example: The team fought with all their might and main to win the championship.
- मराठी भाषांतर: संघाने (team) अजिंक्यपद (championship) जिंकण्यासाठी पूर्ण ताकदीने आणि ऊर्जेने (all their might and main) लढा दिला.
- चालू घडामोडींशी संबंध: Farmers worked with all their might and main to save the crop from the sudden hailstorm. मराठी अर्थ: अचानक आलेल्या गारपिटीपासून (hailstorm) पीक वाचवण्यासाठी शेतकऱ्यांनी पूर्ण ताकदीने प्रयत्न केले.
- मराठी शब्द संग्रह:
- Strength - बळ
- Vigour - जोम
- Effort - प्रयत्न
- लक्षात ठेवण्याची युक्ती: "Might" आणि "Main" दोन्ही शब्द ताकदीचे प्रतीक आहेत - दुहेरी ताकद म्हणजे पूर्ण जोर.
- MPSC/UPSC सराव प्रश्न: Q. "He worked with all his might and main" means he worked: A) Lazily B) With full force and effort C) Occasionally D) Under pressure only उत्तर: B
- विद्यार्थी कुठे चुकतात: काही विद्यार्थी "main" या शब्दाला "मुख्य" (main/primary) असा अर्थ लावतात, जो या वाक्यप्रचारात चुकीचा आहे. चुकीचे: He is the main person in the office. बरोबर: She defended her thesis with all her might and main.

●

● 4. All over hell's half acre

- मराठी अर्थ: सर्व ठिकाणी English Meaning: Everywhere; scattered over a large area, often in a disorganized or chaotic way
- उत्पत्ती: हा वाक्प्रचार अमेरिकन बोलीभाषेतून आला आहे. "Hell's half acre" हे काल्पनिक विशाल आणि अस्ताव्यस्त ठिकाण दर्शवते, त्यामुळे एखादी गोष्ट खूप मोठ्या आणि विस्कळीत क्षेत्रात पसरलेली असल्यास हा वाक्प्रचार वापरला जातो.
- Example: After the storm, debris was scattered all over hell's half acre.
- मराठी भाषांतर: वादळानंतर (storm) मलबा (debris) सर्व ठिकाणी (all over hell's half acre) विखुरलेला होता.
- चालू घडामोडींशी संबंध: After the Ganesh festival immersion, plastic waste was found all over hell's half acre along the riverbank. मराठी अर्थ: गणेश विसर्जनानंतर (immersion) नदीकाठावर (riverbank) प्लास्टिक कचरा सर्व ठिकाणी आढळला.
- मराठी शब्द संग्रह:
- Scattered - विखुरलेले
- Chaotic - गोंधळलेले
- Everywhere - सर्वत्र
- लक्षात ठेवण्याची युक्ती: "Half acre" म्हणजे मोठे क्षेत्रफळ - म्हणजेच गोष्ट खूप मोठ्या भागात पसरलेली आहे असे लक्षात ठेवा.
- MPSC/UPSC सराव प्रश्न: Q. The idiom "all over hell's half acre" refers to something that is: A) Neatly arranged B) Scattered everywhere in a disorganized way C) Present in one place only D) Completely absent उत्तर: B
- विद्यार्थी कुठे चुकतात: विद्यार्थी हा वाक्प्रचार औपचारिक (formal) लेखनात वापरतात, पण हा अनौपचारिक (informal/colloquial) बोलीभाषेतील आहे, त्यामुळे शासकीय किंवा औपचारिक पत्रव्यवहारात टाळावा.

5. All thumbs

- मराठी अर्थ: अनाडी English Meaning: Very clumsy or awkward
- उत्पत्ती: सामान्यतः हातांची बोटे वेगवेगळी असतात आणि प्रत्येक बोटाचे वेगळे कार्य असते. पण जर सर्व बोटे अंगठ्यासारखी (thumb सारखी) असतील, तर हात वापरून सफाईने काम करणे कठीण होईल - यावरून ही उपमा तयार झाली.
- Example: When it comes to cooking, I am all thumbs.
- मराठी भाषांतर: स्वयंपाकाच्या (cooking) बाबतीत, मी अगदी अनाडी (all thumbs) आहे.
- चालू घडामोडींशी संबंध: Many new government employees are all thumbs when using the digital filing system for the first time. मराठी अर्थ: पहिल्यांदाच डिजिटल फायलिंग प्रणाली (digital filing system) वापरताना अनेक नवीन शासकीय कर्मचारी अनाडी असतात.
- मराठी शब्द संग्रह:
- Clumsy - अनाडी

- Awkward - अवघडलेले
- Inept - अकुशल
- लक्षात ठेवण्याची युक्ती: कल्पना करा - सर्व बोटे अंगठे झाली, तर काहीच नीट पकडता येणार नाही, म्हणजेच अनाडीपणा.
- MPSC/UPSC सराव प्रश्न: Q. If someone is "all thumbs", they are: A) Very skilled B) Very clumsy C) Very fast D) Very lazy उत्तर: B
- विद्यार्थी कुठे चुकतात: हा वाक्प्रचार कायमस्वरूपी गुणधर्मासाठी (permanent trait) नाही तर विशिष्ट प्रसंगी झालेल्या अनाडीपणासाठी वापरतात. चुकीचे: He is all thumbs, so he can never learn anything. बरोबर: I am usually good with tools, but today I was all thumbs while fixing the fan.

6. Alphabet soup

- मराठी अर्थ: गोंधळलेले लिखाण English Meaning: A confusing mixture of letters, abbreviations
- उत्पत्ती: "Alphabet soup" हा एक प्रकारचा सूप आहे ज्यात इंग्रजी वर्णमालेच्या आकाराचे पास्ता (pasta) तुकडे असतात, जे भांड्यात अस्ताव्यस्त तरंगतात. यावरूनच अनाकलनीय संक्षेपांच्या (abbreviations) गोंधळाला हे नाव पडले.
- Example: Government forms are often full of alphabet soup like abbreviations that confuse common citizens.
- मराठी भाषांतर: शासकीय अर्जांमध्ये (government forms) सामान्य नागरिकांना गोंधळात टाकणारे संक्षेपांचे (abbreviations) गोंधळलेले लिखाण (alphabet soup) अनेकदा असते.
- चालू घडामोडींशी संबंध: Students preparing for MPSC often get confused by the alphabet soup of committees like UPSC, MPSC, SSC, and IBPS. मराठी अर्थ: MPSC ची तयारी करणारे विद्यार्थी अनेकदा UPSC, MPSC, SSC, IBPS यांसारख्या संक्षेपांच्या गोंधळात गोंधळून जातात.
- मराठी शब्द संग्रह:
 - Abbreviation - संक्षेप
 - Jargon - पारिभाषिक शब्दजाल
 - Confusing - गोंधळात टाकणारे
- लक्षात ठेवण्याची युक्ती: सूपमध्ये अक्षरे तरंगतात तशीच जास्त संक्षेप एकत्र आले की वाक्य वाचणे कठीण होते - म्हणून "alphabet soup".
- MPSC/UPSC सराव प्रश्न: Q. "Alphabet soup" as an idiom refers to: A) A tasty dish B) A confusing mixture of letters or abbreviations C) A well-organized document D) A children's game उत्तर: B
- विद्यार्थी कुठे चुकतात: विद्यार्थी याचा शब्दशः अर्थ "सूप" (एक अन्नपदार्थ) असा घेतात, पण इथे लाक्षणिक अर्थ (figurative meaning) अपेक्षित आहे.

स्वयं-चाचणी (Self-Test) - रिकाम्या जागा भरा

1. In their small business, Ramesh is _____ when it comes to decision making. (सर्वेसर्वा)

2. His promises turned out to be _____. (फोल)
3. The team fought with _____ to win the match. (पूर्ण ताकदीने)
4. After the storm, debris was scattered _____. (सर्व ठिकाणी)
5. When it comes to cooking, I am _____. (अनाडी)
6. Government forms are often full of _____ abbreviations. (गोंधळलेल्या)

उत्तरे: 1. all in all, 2. all moonshine, 3. all his might and main, 4. all over hell's half acre, 5. all thumbs, 6. alphabet soup

7. Always a bridesmaid, never a bride

- मराठी अर्थ: नेहमी द्वितीय येणे English Meaning: Close but never successful
- उत्पत्ती: लग्नसोहळ्यात वधूच्या (bride) मैत्रिणीला "bridesmaid" (उच्चार: ब्राइड्समेड) म्हणतात, जी सतत लग्नसोहळ्यात सहभागी होते पण स्वतः कधीच वधू बनत नाही. यावरून, एखादी व्यक्ती सतत यशाच्या जवळ जाते पण कधीच पूर्ण यश मिळवत नाही, या अर्थाने हा वाक्प्रचार रूढ झाला.
- Example: He has been runner-up in the state exam three times - always a bridesmaid, never a bride.
- मराठी भाषांतर: तो राज्यस्तरीय परीक्षेत तीन वेळा उपविजेता (runner-up) ठरला आहे - नेहमी द्वितीयच येतो, कधीच प्रथम येत नाही.
- चालू घडामोडींशी संबंध: Despite consistent performance, the state cricket team has been always a bridesmaid, never a bride in the national finals. मराठी अर्थ: सातत्यपूर्ण कामगिरी (consistent performance) असूनही, राज्य क्रिकेट संघ राष्ट्रीय अंतिम सामन्यांत (national finals) नेहमी उपविजेताच राहिला आहे.
- मराठी शब्द संग्रह:
- Runner-up (रनर-अप) - उपविजेता
- Near miss (निअर मिस) - थोडक्यात हुकणे
- Consistent (कन्सिस्टंट) - सातत्यपूर्ण
- लक्षात ठेवण्याची युक्ती: bridesmaid (ब्राइड्समेड) कायम लग्नात असते पण स्वतः वधू होत नाही - तसेच सतत जवळ जाऊनही यश न मिळणे.
- MPSC/UPSC सराव प्रश्न: Q. The idiom "Always a bridesmaid, never a bride" means: A) Always getting married B) Being close to success but never achieving it C) Being the most successful person D) Avoiding competitions उत्तर: B
- विद्यार्थी कुठे चुकतात: विद्यार्थी हा वाक्प्रचार फक्त लग्नाशी संबंधित प्रसंगातच वापरतात, पण हा करिअर, स्पर्धा, खेळ अशा कोणत्याही क्षेत्रात वापरता येतो.

8. Apple of discord (an)

- मराठी अर्थ: वादाचा विषय English Meaning: Cause of conflict
- उत्पत्ती (Etymology): ही उपमा ग्रीक पुराणकथेतून (Greek mythology) आली आहे. एका मेजवानीत "Discord" (कलहाची देवता) हिने "सर्वात सुंदर स्त्रीसाठी" असे लिहिलेले सोनेरी सफरचंद फेकले, ज्यामुळे

तीन देवींमध्ये (गॉडेसेस) भांडण सुरू झाले आणि पुढे ट्रॉय युद्धाला (Trojan War) कारणीभूत ठरले.

- Example: The disputed land became an apple of discord between the two neighbouring villages.
- मराठी भाषांतर: वादग्रस्त जमीन (disputed land) दोन शेजारील गावांमधील वादाचा विषय (apple of discord) बनली.
- चालू घडामोडींशी संबंध: The distribution of river water often becomes an apple of discord between neighbouring states. मराठी अर्थ: नदीच्या पाण्याचे वाटप (distribution) हे अनेकदा शेजारील राज्यांमधील वादाचा विषय बनते.
- मराठी शब्द संग्रह:
- Conflict (कॉन्फ्लिक्ट) - संघर्ष
- Dispute (डिस्प्यूट) - वाद
- Bone of contention (बोन ऑफ कंटेंशन) - वादाचा मुद्दा (समानार्थी वाक्प्रचार)
- लक्षात ठेवण्याची युक्ती: एक सफरचंद (apple) संपूर्ण युद्धाला कारणीभूत ठरले - म्हणजेच छोटी गोष्टही मोठ्या वादाचे कारण बनू शकते.
- MPSC/UPSC सराव प्रश्न: Q. "Apple of discord" refers to: A) A tasty fruit B) A symbol of peace C) A cause of conflict or dispute D) A reward for winning उत्तर: C
- विद्यार्थी कुठे चुकतात: हा वाक्प्रचार "Apple of one's eye" या पुढील वाक्प्रचाराशी गल्लत करून चुकीचा वापरतात - दोन्हींचे अर्थ पूर्णपणे विरुद्ध आहेत.

9. Apple of one's eye

- मराठी अर्थ: डोळ्यांचा तारा English Meaning: Someone very precious or dear
- उत्पत्ती: प्राचीन काळी डोळ्याच्या बुबुळाला (pupil) "apple" असे संबोधले जात असे, कारण ते गोल आकाराचे असते. डोळ्याचे बुबुळ हे दृष्टीसाठी अत्यंत महत्त्वाचे आणि नाजूक असते, त्यामुळे अत्यंत प्रिय व्यक्तीसाठी ही उपमा वापरली जाऊ लागली.
- Example: Her youngest son is the apple of her eye.
- मराठी भाषांतर: तिचा सर्वात लहान मुलगा हा तिच्या डोळ्यांचा तारा (apple of her eye) आहे.
- चालू घडामोडींशी संबंध: For many farmers, the newly built irrigation canal has become the apple of their eye. मराठी अर्थ: अनेक शेतकऱ्यांसाठी, नव्याने बांधलेला सिंचन कालवा (irrigation canal) हा त्यांच्या डोळ्यांचा तारा बनला आहे.
- मराठी शब्द संग्रह:
- 1. Precious (प्रीशस) - अनमोल
- 2. Dear (डिअर) - प्रिय
- 3. Beloved (बिलव्हड) - लाडके
- लक्षात ठेवण्याची युक्ती: डोळ्यातील बुबुळाशिवाय (apple) दिसूच शकत नाही - तसेच प्रिय व्यक्तीशिवाय आयुष्य अपूर्ण वाटते.
- MPSC/UPSC सराव प्रश्न: Q. If someone is "the apple of your eye", they are: A) Someone you dislike B) Someone very precious to you C) A stranger D) Someone

you are jealous of उत्तर: B

- विद्यार्थी कुठे चुकतात: विद्यार्थी हा वाक्प्रचार केवळ व्यक्तींसाठीच वापरतात असे समजतात, पण एखादी प्रिय वस्तू किंवा प्रकल्पासाठीही (project) याचा वापर करता येतो.

10. Apple-pie order

- मराठी अर्थ: नीटनेटका, सुव्यवस्थित English Meaning: Perfectly neat and tidy; something arranged in a very tidy and organized way
- उत्पत्ती: या वाक्प्रचाराच्या उगमाबाबत निश्चित पुरावा नाही, परंतु "apple pie" (अॅपल पाय) हा पदार्थ बनवताना सफरचंदाचे तुकडे अतिशय नीटनेटके आणि व्यवस्थित रचून ठेवले जातात, यावरून ही उपमा तयार झाली असावी असे मानले जाते.
- Example: The clerk kept all the government files in apple-pie order.
- मराठी भाषांतर: लिपिकाने (clerk) सर्व शासकीय फायली अगदी नीटनेटक्या (apple-pie order) पद्धतीने ठेवल्या होत्या.
- चालू घडामोडींशी संबंध: Before the election commission's inspection, all the polling booth records were kept in apple-pie order. मराठी अर्थ: निवडणूक आयोगाच्या (election commission) तपासणीपूर्वी, सर्व मतदान केंद्राच्या नोंदी अगदी सुव्यवस्थित ठेवण्यात आल्या होत्या.

मराठी शब्द संग्रह:

1. Tidy (टायडी) - नीटनेटके
2. Organized (ऑर्गनाइज्ड) - व्यवस्थित
3. Systematic (सिस्टिमॅटिक) - पद्धतशीर

- लक्षात ठेवण्याची युक्ती: अॅपल पायमधील (apple pie) प्रत्येक थर (layer) नीट रचलेला असतो - तसेच व्यवस्थित मांडणी म्हणजे apple-pie order.
- MPSC/UPSC सराव प्रश्न: Q. "The room was in apple-pie order" means the room was: A) Messy B) Perfectly neat and organized C) Empty D) Painted white उत्तर: B
- विद्यार्थी कुठे चुकतात: काही विद्यार्थी हा वाक्प्रचार फक्त स्वयंपाकघराशी (kitchen) संबंधित समजतात, पण हा कोणत्याही व्यवस्थित ठिकाणासाठी वापरता येतो - कार्यालय, दप्तर, घर इत्यादी.
-

11. Apples and oranges

- मराठी अर्थ: अतिशय वेगळे English Meaning: Two incomparable things
- उत्पत्ती: सफरचंद (apple) आणि संत्री (orange) या दोन्ही फळांची चव, पोत (texture) आणि गुणधर्म पूर्णपणे भिन्न असतात, त्यामुळे त्यांची तुलना करणे अयोग्य ठरते. यावरून, दोन पूर्णतः असमान गोष्टींची तुलना करणे अशक्य असल्याचे सांगण्यासाठी हा वाक्प्रचार वापरला जातो.
- Example: Comparing his salary with a doctor's income is like comparing apples and oranges.
- मराठी भाषांतर: त्याच्या पगाराची तुलना डॉक्टरच्या उत्पन्नाशी करणे म्हणजे अतिशय भिन्न (apples and oranges) गोष्टींची तुलना करण्यासारखे आहे.
- चालू घडामोडींशी संबंध: Comparing the syllabus of MPSC and UPSC exams is like comparing apples and oranges, as both have different focus areas. मराठी अर्थ: MPSC

आणि UPSC परीक्षांच्या अभ्यासक्रमाची (syllabus) तुलना करणे म्हणजे अतिशय वेगळ्या गोष्टींची तुलना करण्यासारखे आहे, कारण दोघांचे केंद्रबिंदू (focus areas) वेगळे आहेत.

- मराठी शब्द संग्रह:

1. Incomparable (इनकंपरेबल) - अतुलनीय

2. Dissimilar (डिसिमिलर) - असमान

3. Contrast (कॉन्ट्रास्ट) - विरोधाभास

- लक्षात ठेवण्याची युक्ती: सफरचंद आणि संतरे दोन्ही फळे असली तरी चव पूर्ण वेगळी - तसेच वरवर सारख्या वाटणाऱ्या गोष्टीही पूर्ण भिन्न असू शकतात.
- MPSC/UPSC सराव प्रश्न: Q. "You are comparing apples and oranges" means you are comparing: A) Two similar things B) Two completely different and incomparable things C) Fruits only D) Prices of items उत्तर: B
- विद्यार्थी कुठे चुकतात: विद्यार्थी याचा शब्दशः अर्थ फळांशी संबंधित घेतात आणि निबंधलेखनात (essay writing) चुकीच्या ठिकाणी वापरतात.

12. Argus-eyed

- मराठी अर्थ: तल्लख आणि जागरूक English Meaning: Vigilant and observant; having sharp or keen observation
- उत्पत्ती: ग्रीक पुराणकथेतील "Argus" (आर्गस) हा शंभर डोळे असलेला राक्षस होता, जो कधीच पूर्णपणे झोपत नसे - काही डोळे नेहमी उघडे राहत. यावरून, अत्यंत सतर्क आणि बारीक नजर असणाऱ्या व्यक्तीसाठी हा शब्द वापरला जातो.
- Example: The argus-eyed auditor found even the smallest discrepancy in the accounts.
- मराठी भाषांतर: तल्लख आणि जागरूक (argus-eyed) लेखापरीक्षकाने (auditor) हिशोबातील (accounts) अगदी लहान चूकही (discrepancy) शोधून काढली.
- चालू घडामोडींशी संबंध: The Election Commission remains argus-eyed throughout the polling process to prevent any malpractice. मराठी अर्थ: कोणताही गैरप्रकार (malpractice) टाळण्यासाठी निवडणूक आयोग संपूर्ण मतदान प्रक्रियेदरम्यान (polling process) तल्लख आणि जागरूक राहतो.
- मराठी शब्द संग्रह:
- Vigilant (व्हिजिलंट) - सावध
- Observant (ऑब्झर्वंट) - निरीक्षणशील
- Alert (अलर्ट) - सतर्क
- लक्षात ठेवण्याची युक्ती: Argus (आर्गस) याला शंभर डोळे होते - म्हणून argus-eyed म्हणजे सर्व बाजूंनी सतर्क नजर.
- MPSC/UPSC सराव प्रश्न: Q. A person who is "argus-eyed" is: A) Blind B) Careless C) Vigilant and observant D) Sleepy उत्तर: C
- विद्यार्थी कुठे चुकतात: विद्यार्थी याचा उच्चार आणि स्पेलिंग "argus" ऐवजी "argos" असे चुकीचे लिहितात.

13. Arm-chair critic (an)

- मराठी अर्थ: निष्क्रिय व टिकाकार व्यक्ती English Meaning: Uninvolved but critical person
- उत्पत्ती: "Arm-chair" (आर्म-चेअर) म्हणजे आरामखुर्ची. जो माणूस प्रत्यक्ष काम न करता, आरामात बसून फक्त इतरांच्या कामावर टीका करतो, त्याला "arm-chair critic" म्हटले जाते.
- Example: He is just an arm-chair critic who never actually contributes to any social work.
- मराठी भाषांतर: तो फक्त एक निष्क्रिय टिकाकार (arm-chair critic) आहे, जो कधीच प्रत्यक्ष सामाजिक कार्यात (social work) योगदान देत नाही.
- चालू घडामोडींशी संबंध: Many arm-chair critics comment on government policies on social media without understanding the ground reality. मराठी अर्थ: अनेक निष्क्रिय टिकाकार जमिनीवरील वास्तव (ground reality) न समजता समाजमाध्यमांवर (social media) शासकीय धोरणांवर (government policies) टीका करतात.
- मराठी शब्द संग्रह:
 1. Critic (क्रिटिक) - टीकाकार
 2. Uninvolved (अनइनव्हॉल्व्ड) - अलिप्त
 3. Passive (पॅसिव्ह) - निष्क्रिय
- लक्षात ठेवण्याची युक्ती: आरामखुर्चीत (arm-chair) बसून फक्त बोलणारा, प्रत्यक्ष कृती न करणारा माणूस.
- MPSC/UPSC सराव प्रश्न: Q. An "arm-chair critic" is someone who: A) Actively participates and criticizes constructively B) Criticizes without any real involvement or effort C) Never criticizes anyone D) Works hard in the field उत्तर: B
- विद्यार्थी कुठे चुकतात: विद्यार्थी हा शब्द केवळ नकारात्मक अर्थाने न वापरता कधी कधी सामान्य "समीक्षक" (reviewer) या अर्थाने चुकीचा वापरतात.

14. Drive someone up the wall

- मराठी अर्थ: खूपच सतावणे English Meaning: Greatly irritate someone
- उत्पत्ती: ही उपमा अशा दृश्यावरून आली आहे, जिथे एखादी व्यक्ती इतकी अस्वस्थ किंवा चिडलेली असते की जणू ती भिंतीवर चढून जाईल इतकी तिची चिडचिड होते.
- Example: My little brother's constant noise drives me up the wall.
- मराठी भाषांतर: माझ्या लहान भावाचा सतत आवाज मला खूपच सतावतो (drives me up the wall).
- चालू घडामोडींशी संबंध: The frequent power cuts during exam season drive students up the wall. मराठी अर्थ: परीक्षेच्या काळात वारंवार होणारे भारनियमन (power cuts) विद्यार्थ्यांना खूपच सतावते.
- मराठी शब्द संग्रह:
 1. Irritate (इरिटेट) - चिडवणे
 2. Annoy (अनॉय) - त्रास देणे
 3. Frustrate (फ्रुस्ट्रेट) - निराश करणे
- लक्षात ठेवण्याची युक्ती: इतका राग येतो की जणू भिंतीवर (wall) चढून जावेसे वाटते - म्हणजे अतिशय त्रास

देणे.

- MPSC/UPSC सराव प्रश्न: Q. "This noise is driving me up the wall" means the noise is: A) Pleasant B) Greatly irritating C) Very soft D) Musical उत्तर: B
- विद्यार्थी कुठे चुकतात: विद्यार्थी हा वाक्प्रचार शब्दशः "भिंतीवर चढणे" असा घेऊन गोंधळ करतात.
-

15. Arrow in the quiver (an)

- मराठी अर्थ: अनेक पर्यायांपैकी एक English Meaning: One of several options
- उत्पत्ती: "Quiver" (क्विवर) म्हणजे बाण ठेवण्याची भाता (बाणांची पिशवी). धनुर्धारीकडे (archer) भात्यात अनेक बाण असतात आणि प्रत्येक बाण हा वेगळ्या परिस्थितीसाठी वापरता येतो. यावरून, उपलब्ध पर्यायांपैकी एक साधन किंवा उपाय या अर्थाने हा वाक्प्रचार वापरला जातो.
- Example: Digital marketing is just one arrow in the quiver for promoting small businesses.
- मराठी भाषांतर: छोट्या व्यवसायांच्या (small businesses) प्रचारासाठी (promoting) डिजिटल मार्केटिंग हा अनेक पर्यायांपैकी एक (an arrow in the quiver) आहे.
- चालू घडामोडींशी संबंध: Skill development schemes are one arrow in the quiver of the government's employment generation strategy. मराठी अर्थ: कौशल्य विकास (skill development) योजना ही शासनाच्या रोजगार निर्मिती धोरणातील (employment generation strategy) अनेक पर्यायांपैकी एक आहे.

मराठी शब्द संग्रह:

1. Option (ऑप्शन) - पर्याय
 2. Resource (रिसोर्स) - साधन
 3. Strategy (स्ट्रॅटेजी) - रणनीती
- लक्षात ठेवण्याची युक्ती: भात्यात (quiver) अनेक बाण असतात, एकच बाण सर्वस्व नसतो - तसेच एक पर्याय म्हणजे संपूर्ण उपाय नसतो.
 - MPSC/UPSC सराव प्रश्न: Q. "It's just one arrow in the quiver" means it is: A) The only solution available B) One of several available options C) A useless tool D) The final decision उत्तर: B
 - विद्यार्थी कुठे चुकतात: विद्यार्थी "quiver" या शब्दाचा उच्चार आणि स्पेलिंग "quiver" ऐवजी "queiver" असे चुकीचे करतात.
 -

16. As cheap as sand / dirt

- मराठी अर्थ: खूपच स्वस्त English Meaning: Very inexpensive
- उत्पत्ती: वाळू (sand) आणि माती (dirt) या निसर्गात मुबलक प्रमाणात उपलब्ध असणाऱ्या आणि जवळपास मोफत मिळणाऱ्या गोष्टी आहेत. यावरून, अत्यंत स्वस्त वस्तूसाठी ही उपमा वापरली जाते.
- Example: During the harvest season, vegetables in the village market are as cheap as dirt.
- मराठी भाषांतर: हंगामाच्या (harvest season) काळात, गावातील बाजारात भाजीपाला अगदी खूपच स्वस्त (as cheap as dirt) मिळतो.

- चालू घडामोडींशी संबंध: Under the government's subsidy scheme, fertilizers are made as cheap as sand for small farmers. मराठी अर्थ: शासनाच्या अनुदान योजनेअंतर्गत (subsidy scheme), लहान शेतकऱ्यांसाठी खते (fertilizers) खूपच स्वस्त केली जातात.
- मराठी शब्द संग्रह:
 1. Inexpensive (इनएक्सपेन्सिव्ह) - स्वस्त
 2. Affordable (अफोर्डेबल) - परवडणारे
 3. Economical (इकॉनॉमिकल) - काटकसरीचे
- लक्षात ठेवण्याची युक्ती: वाळू (sand) आणि माती (dirt) सर्वत्र मोफत मिळते - म्हणजेच अत्यंत स्वस्त गोष्ट.
- MPSC/UPSC सराव प्रश्न: Q. "The fruits were as cheap as sand" means the fruits were: A) Very expensive B) Very inexpensive C) Not available D) Of poor quality उत्तर: B
- विद्यार्थी कुठे चुकतात: विद्यार्थी "cheap" या शब्दाचा अर्थ फक्त "स्वस्त" घेतात, पण काही वेळा "cheap" चा अर्थ "हलक्या दर्जाचे" असाही होतो, हा फरक लक्षात ठेवावा.

17. As fit as fiddle

- मराठी अर्थ: तंदुरुस्त English Meaning: In excellent health
- उत्पत्ती: "Fiddle" (फिडल) म्हणजे व्हायोलिनसारखे तंतुवाद्य. चांगल्या दर्जाचे fiddle अतिशय व्यवस्थित ट्यून केलेले आणि उत्तम स्थितीत असते, यावरून उत्तम आरोग्य असलेल्या व्यक्तीसाठी ही उपमा रूढ झाली.
- Example: Despite his age, my grandfather is as fit as a fiddle.
- मराठी भाषांतर: वयोमानानुसारही (age) माझे आजोबा अगदी तंदुरुस्त (as fit as a fiddle) आहेत.
- चालू घडामोडींशी संबंध: Regular yoga practice under the Fit India Movement has kept many citizens as fit as a fiddle. मराठी अर्थ: फिट इंडिया मूव्हमेंट अंतर्गत नियमित योगाभ्यासामुळे (yoga practice) अनेक नागरिक तंदुरुस्त राहिले आहेत.

मराठी शब्द संग्रह:

1. Healthy (हेल्दी) - निरोगी
 2. Robust (रोबस्ट) - सशक्त
 3. Vigorous (व्हिगरस) - जोमदार
- लक्षात ठेवण्याची युक्ती: चांगली ट्यून केलेली fiddle (व्हायोलिन) उत्तम आवाज देते - तसेच तंदुरुस्त शरीर उत्तम काम करते.
 - MPSC/UPSC सराव प्रश्न: Q. "He is as fit as a fiddle" means he is: A) Very sick B) In excellent health C) Musically talented D) Very old उत्तर: B

विद्यार्थी कुठे चुकतात: विद्यार्थी "fiddle" या वाद्याशी संबंधित असल्याने "musical talent" असा चुकीचा अर्थ घेतात.

18. As gay as lark

- मराठी अर्थ: खूप आनंदी, बेफिकीर English Meaning: Very cheerful and happy
- उत्पत्ती: "Lark" (लार्क) हा एक पक्षी आहे जो सकाळी उंच आकाशात उडत आनंदाने गात असतो. या पक्ष्याच्या

आनंदी स्वभावावरून अतिशय प्रसन्न आणि निश्चित व्यक्तीसाठी ही उपमा वापरली जाते. (टीप: "Gay" या शब्दाचा येथे जुना अर्थ "आनंदी" असा आहे.)

- Example: After clearing the exam, she was as gay as a lark.
- मराठी भाषांतर: परीक्षा उत्तीर्ण झाल्यानंतर (clearing the exam) ती खूप आनंदी (as gay as a lark) होती.
- चालू घडामोडींशी संबंध: Villagers were as gay as larks after receiving the first instalment of the crop insurance scheme. मराठी अर्थ: पीक विमा योजनेचा (crop insurance scheme) पहिला हप्ता (instalment) मिळाल्यानंतर गावकरी खूपच आनंदी होते.

मराठी शब्द संग्रह:

1. Cheerful (चिअरफुल) - प्रसन्न
2. Joyful (जॉयफुल) - आनंदी
3. Carefree (केअरफ्री) - निश्चित

- लक्षात ठेवण्याची युक्ती: लार्क पक्षी (lark) सकाळी गाणे गात आनंदाने उडतो - तसाच अतिशय आनंदी माणूस.
- MPSC/UPSC सराव प्रश्न: Q. "As gay as a lark" describes someone who is: A) Sad and worried B) Very cheerful and happy C) Angry D) Confused उत्तर: B
- विद्यार्थी कुठे चुकतात: आधुनिक इंग्रजीत "gay" या शब्दाचा वेगळा अर्थही रूढ झाला आहे, त्यामुळे विद्यार्थ्यांनी हा वाकप्रचार वापरताना संदर्भ (context) समजून घेणे आवश्यक आहे - स्पर्धा परीक्षेत हा शब्द केवळ "आनंदी" या पारंपरिक अर्थानेच विचारला जातो.

19. As high as kite

- मराठी अर्थ: बेधुंद किंवा खूप उत्साही English Meaning: Very intoxicated or euphoric; very drunk
- उत्पत्ती: "Kite" (काइट) म्हणजे पतंग, जो हवेत खूप उंच उडत असतो, त्याच्यावर उडणाऱ्याचे थेट नियंत्रण मर्यादित असते. यावरून, अमली पदार्थ किंवा दारूच्या नशेत भानावर नसलेल्या किंवा अत्यंत उत्साहित व्यक्तीसाठी ही उपमा वापरली जाते.
- Example: After winning the lottery, he was as high as a kite with excitement.
- मराठी भाषांतर: लॉटरी (lottery) जिंकल्यानंतर तो आनंदाने खूपच उत्साही (as high as a kite) झाला होता.
- चालू घडामोडींशी संबंध: The police conducted checks to catch drivers who were as high as a kite due to alcohol during the festive season. मराठी अर्थ: सणासुदीच्या (festive season) काळात दारूमुळे (alcohol) बेधुंद असलेल्या वाहनचालकांना पकडण्यासाठी पोलिसांनी तपासणी केली.
- मराठी शब्द संग्रह:
 1. Intoxicated (इन्टॉक्सिकेटेड) - नशेत असलेले
 2. Euphoric (युफोरिक) - अत्यानंदित
 3. Ecstatic (एक्स्टॅटिक) - हर्षभरित
- लक्षात ठेवण्याची युक्ती: पतंग (kite) खूप उंच उडतो आणि जमिनीवरील गोष्टींचे भान राहत नाही - तसाच नशेत किंवा अतिउत्साहात असलेला माणूस.

- MPSC/UPSC सराव प्रश्न: Q. "He was as high as a kite" most likely means he was: A) Very tall B) Very intoxicated or extremely excited C) Flying an actual kite D) Very sad उत्तर: B
- विद्यार्थी कुठे चुकतात: विद्यार्थी याचा शब्दशः अर्थ "उंच असणे" (tallness) असा घेतात, पण हा वाक्प्रचार नशा किंवा तीव्र भावनिक अवस्थेसाठी वापरला जातो.

20. As the crow flies

- मराठी अर्थ: सरळ किंवा सर्वात छोटा मार्ग English Meaning: In a straight line / shortest route
- उत्पत्ती: कावळा (crow) हा पक्षी उडताना रस्ते, नद्या किंवा डोंगर यांसारखे कोणतेही अडथळे न जुमानता सरळ रेषेत उडतो. यावरून, दोन ठिकाणांमधील सर्वात कमी अंतर किंवा सरळ मार्ग दर्शवण्यासाठी हा वाक्प्रचार वापरला जातो.
- Example: The village is only five kilometres away as the crow flies, but the road route is much longer.
- मराठी भाषांतर: गाव सरळ रेषेत (as the crow flies) फक्त पाच किलोमीटर अंतरावर आहे, पण रस्त्याने जाण्याचा मार्ग (road route) खूप लांब आहे.
- चालू घडामोडींशी संबंध: The new highway project aims to connect the two districts as the crow flies, reducing travel time significantly. मराठी अर्थ: नवीन महामार्ग प्रकल्पाचा (highway project) उद्देश दोन जिल्ह्यांना सरळ मार्गाने जोडून प्रवासाचा वेळ लक्षणीयरीत्या (significantly) कमी करणे हा आहे.
- मराठी शब्द संग्रह:
 1. Straight line (स्ट्रेट लाइन) - सरळ रेषा
 2. Direct route (डायरेक्ट रूट) - थेट मार्ग
 3. Distance (डिस्टन्स) - अंतर
- लक्षात ठेवण्याची युक्ती: कावळा (crow) कधीच वळसा घालून उडत नाही, तो नेहमी सरळ रेषेत उडतो - म्हणजेच सर्वात कमी अंतर.
- MPSC/UPSC सराव प्रश्न: Q. "The distance as the crow flies" refers to: A) The distance travelled by road B) The shortest straight-line distance between two points C) The time taken to travel D) The distance covered by walking उत्तर: B
- विद्यार्थी कुठे चुकतात: विद्यार्थी हे अंतर (distance) आणि प्रत्यक्ष रस्त्याचे अंतर (road distance) यांत गल्लत करतात - "as the crow flies" म्हणजे नेहमी सरळ रेषेतील अंतर, रस्त्याचे नाही.
-

भाग १ - स्वयं-चाचणी (Self-Test) - रिकाम्या जागा भरा

1. He always finishes second - _____. (नेहमी द्वितीय येणे)
2. The property dispute became an _____ between the brothers. (वादाचा विषय)
3. Their daughter is the _____. (डोळ्यांचा तारा)
4. She keeps her office in _____. (नीटनेटका)
5. Comparing poetry and mathematics is like comparing _____. (अतिशय वेगळे)

6. The security guard remained _____ throughout the night. (तल्लख आणि जागरूक)
7. He is just an _____ who never helps practically. (निष्क्रिय टिकाकार)
8. His constant complaints _____. (खूपच सतावतात)
9. Training programs are one _____ for improving employee skills. (अनेक पर्यायांपैकी एक)
10. Onions were _____ this season due to good rainfall. (खूपच स्वस्त)
11. Regular exercise keeps you _____. (तंदुरुस्त)
12. She was _____ after hearing the good news. (खूप आनंदी)
13. He was _____ after winning the championship. (खूप उत्साही)
14. The two towns are close _____, though the road is winding. (सरळ मार्गाने)

उत्तरे: 1. always a bridesmaid, never a bride, 2. apple of discord, 3. apple of her eye, 4. apple-pie order, 5. apples and oranges, 6. argus-eyed, 7. arm-chair critic, 8. drive me up the wall, 9. arrow in the quiver, 10. as cheap as dirt, 11. as fit as a fiddle, 12. as gay as a lark, 13. as high as a kite, 14. as the crow flies

भाग १ मधील सर्व शब्दांचा एकत्रित सारांश तक्ता

1. All in all - सर्वेसर्वा; एकंदरीत
2. All moonshine - भ्रम, फोल वा निरर्थक
3. All one's might and main - पूर्ण ताकदीने आणि ऊर्जेने
4. All over hell's half acre - सर्व ठिकाणी
5. All thumbs - अनाडी
6. Alphabet soup - गोंधळलेले लिखाण
7. Always a bridesmaid, never a bride - नेहमी द्वितीय येणे
8. Apple of discord (an) - वादाचा विषय
9. Apple of one's eye - डोळ्यांचा तारा
10. Apple-pie order - नीटनेटका, सुव्यवस्थित
11. Apples and oranges - अतिशय वेगळे
12. Argus-eyed - तल्लख आणि जागरूक
13. Arm-chair critic (an) - निष्क्रिय व टिकाकार व्यक्ती
14. Drive someone up the wall - खूपच सतावणे
15. Arrow in the quiver (an) - अनेक पर्यायांपैकी एक
16. As cheap as sand / dirt - खूपच स्वस्त
17. As fit as fiddle - तंदुरुस्त
18. As gay as lark - खूप आनंदी, बेफिकीर
19. As high as kite - बेधुंद किंवा खूप उत्साही

20. As the crow flies - सरळ किंवा सर्वात छोटा मार्ग

मिश्रित MPSC/UPSC सराव प्रश्न (3 प्रश्न)

Q1. Choose the idiom that means "to greatly irritate someone": A) Apple-pie order B) Drive someone up the wall C) As fit as fiddle D) All in all उत्तर: B

Q2. "The two proposals are like apples and oranges" implies that the proposals are: A) Identical B) Incomparable C) Both excellent D) Both rejected उत्तर: B

Q3. Which idiom best describes a person in excellent physical health? A) All thumbs B) As fit as fiddle C) All moonshine D) Argus-eyed उत्तर: B

सामान्य चुकांची यादी (चुकीचे वाक्य विरुद्ध बरोबर वाक्य)

चुकीचे: He is all thumbs, so he will never succeed in life. बरोबर: I was all thumbs while trying to fix the bicycle chain today.

चुकीचे: The two exams are apples and oranges, meaning they are almost the same. बरोबर: The two exams are apples and oranges, meaning they cannot be compared.

चुकीचे: She was as high as a kite, meaning she was physically tall. बरोबर: He was as high as a kite after winning the match, full of excitement.

भाग 2 - Root Words

मित्रांनो, Root Words शिकल्याने एकाच वेळी अनेक शब्दांचा अर्थ लक्षात ठेवणे सोपे जाते. आजच्या भागात आपण "Ann / Enn" या मूळ शब्दापासून (root) तयार झालेले शब्द शिकणार आहोत, ज्याचा अर्थ "वर्ष" (Year) असा होतो.

Root: Ann / Enn = Year (वर्ष)

1. Anniversary (अॅनिव्हर्सरी)

- मराठी अर्थ: वर्षपूर्ती उत्सव English Meaning: Yearly celebration date
- उत्पत्ती: हा शब्द लॅटिन भाषेतील "annus" (वर्ष) आणि "versus" (वळणे/परत येणे) या शब्दांपासून तयार झाला आहे. म्हणजेच दरवर्षी परत येणारा दिवस - वर्षपूर्तीचा दिवस.
- Example: The couple celebrated their tenth wedding anniversary with a grand family gathering.
- मराठी भाषांतर: त्या जोडप्याने त्यांचा दहावा लग्नाचा वर्षपूर्ती उत्सव (anniversary) मोठ्या कौटुंबिक (family) मेळाव्यासह साजरा केला.
- चालू घडामोडींशी संबंध: The nation celebrated the 75th anniversary of independence with great enthusiasm. मराठी अर्थ: देशाने स्वातंत्र्याचा 75 वा वर्षपूर्ती उत्सव मोठ्या उत्साहाने (enthusiasm) साजरा केला.
- मराठी शब्द संग्रह:
 1. Celebration (सेलिब्रेशन) - उत्सव
 2. Commemorate (कमेमोरेट) - स्मरण करणे
- लक्षात ठेवण्याची युक्ती: "Anni" म्हणजे वर्ष आणि "versary" म्हणजे परत येणे - दरवर्षी परत येणारा दिवस

म्हणजे anniversary.

- MPSC/UPSC सराव प्रश्न: Q. "Anniversary" means: A) A monthly event B) A yearly celebration date C) A daily routine D) A weekly meeting उत्तर: B
- विद्यार्थी कुठे चुकतात: विद्यार्थी "anniversary" चा वापर फक्त लग्नाशी संबंधित समजतात, पण हा शब्द कोणत्याही महत्त्वाच्या वार्षिक घटनेसाठी (स्वातंत्र्यदिन, स्थापना दिन इ.) वापरता येतो.

2. Annual (अॅन्युअल)

- मराठी अर्थ: वार्षिक English Meaning: Once a year
- उत्पत्ती: हा शब्द लॅटिन "annualis" पासून आला असून त्याचा अर्थ "प्रत्येक वर्षी घडणारे" असा होतो.
- Example: The school organizes its annual sports day in December every year.
- मराठी भाषांतर: शाळा दरवर्षी डिसेंबरमध्ये आपला वार्षिक (annual) क्रीडा दिन आयोजित करते.
- चालू घडामोडींशी संबंध: The Union Budget is presented as an annual financial statement by the government. मराठी अर्थ: केंद्रीय अर्थसंकल्प (Union Budget) हा शासनाकडून वार्षिक आर्थिक विवरणपत्र (financial statement) म्हणून सादर केला जातो.
- मराठी शब्द संग्रह:
 1. Yearly (यरली) - वार्षिक
 2. Periodic (पिरियॉडिक) - नियतकालिक
- लक्षात ठेवण्याची युक्ती: "Ann" म्हणजे वर्ष - म्हणून Annual म्हणजे वर्षातून एकदा घडणारे.
- MPSC/UPSC सराव प्रश्न: Q. Something that is "annual" happens: A) Every day B) Once a year C) Every month D) Every week उत्तर: B
- विद्यार्थी कुठे चुकतात: "Annual" आणि "Anniversary" यांच्यातील फरक विद्यार्थी विसरतात - Annual म्हणजे दरवर्षी घडणारी गोष्ट, तर Anniversary म्हणजे विशिष्ट दिवसाचा वर्षपूर्ती उत्सव.

3. Bicentennial / bicentenary (बायसेंटिनियल)

- मराठी अर्थ: द्विशताब्दी English Meaning: 200th anniversary
- उत्पत्ती: "Bi" (लॅटिन) म्हणजे दोन आणि "centennial" म्हणजे शंभर वर्षांशी संबंधित - म्हणजेच दोनशे वर्षांचा टप्पा.
- Example: The university celebrated its bicentennial with a series of academic events.
- मराठी भाषांतर: विद्यापीठाने (university) शैक्षणिक कार्यक्रमांच्या मालिकेसह (series) आपली द्विशताब्दी (bicentennial) साजरी केली.
- चालू घडामोडींशी संबंध: Several institutions established during British rule are now approaching their bicentennial celebrations. मराठी अर्थ: ब्रिटिश राजवटीत (British rule) स्थापन झालेल्या अनेक संस्था आता त्यांच्या द्विशताब्दी उत्सवाजवळ पोहोचल्या आहेत.
- मराठी शब्द संग्रह:
 1. Two hundred years (टू हंड्रेड इयर्स) - दोनशे वर्षे

2. Milestone (माइलस्टोन) - महत्त्वाचा टप्पा

- लक्षात ठेवण्याची युक्ती: "Bi" म्हणजे दोन, म्हणजे शंभरच्या दोन पट - 200 वर्षे.
- MPSC/UPSC सराव प्रश्न: Q. "Bicentennial" refers to a period of: A) 100 years B) 150 years C) 200 years D) 300 years उत्तर: C
- विद्यार्थी कुठे चुकतात: विद्यार्थी "Bi" चा अर्थ "अर्धा" असा चुकीने घेतात, पण इथे "Bi" म्हणजे "दोन" असा अर्थ आहे.

4. Centenarian (सेंटेनेरियन)

- मराठी अर्थ: शतायुषी English Meaning: Person aged 100
- उत्पत्ती: लॅटिन "centum" म्हणजे शंभर, यावरून वयाची शंभरी पूर्ण केलेल्या व्यक्तीसाठी हा शब्द वापरला जातो.
- Example: The village celebrated the birthday of its oldest centenarian with great respect.
- मराठी भाषांतर: गावाने आपल्या सर्वात वयस्कर शतायुषी (centenarian) व्यक्तीचा वाढदिवस मोठ्या आदराने (respect) साजरा केला.
- चालू घडामोडींशी संबंध: The government honoured freedom fighters who are now centenarians on Republic Day. मराठी अर्थ: शासनाने प्रजासत्ताक दिनी (Republic Day) आता शतायुषी झालेल्या स्वातंत्र्यसैनिकांचा (freedom fighters) सन्मान केला.
- मराठी शब्द संग्रह:
 1. Longevity (लॉन्जेव्हिटी) - दीर्घायुष्य
 2. Elderly (एल्डरली) - वृद्ध
- लक्षात ठेवण्याची युक्ती: "Cent" म्हणजे शंभर (जसे century) - Centenarian म्हणजे शंभर वर्षांचा माणूस.
- MPSC/UPSC सराव प्रश्न: Q. A "centenarian" is a person who is: A) 50 years old B) 100 years old C) 150 years old D) 200 years old उत्तर: B
- विद्यार्थी कुठे चुकतात: विद्यार्थी "Centenarian" (व्यक्ती) आणि "Centennial" (शंभरावा वर्धापन दिन) यांच्या स्पेलिंगमध्ये गल्लत करतात.

5. Centennial / centenary (सेंटेनियल)

- मराठी अर्थ: शताब्दी English Meaning: 100th anniversary
- उत्पत्ती: लॅटिन "centum" (शंभर) यावरून हा शब्द तयार झाला असून शंभराव्या वर्धापन दिनासाठी वापरला जातो.
- Example: The company organized a grand event to mark its centennial year.
- मराठी भाषांतर: कंपनीने आपल्या शताब्दी (centennial) वर्षानिमित्त मोठा कार्यक्रम आयोजित केला.
- चालू घडामोडींशी संबंध: Many freedom movement organizations are now completing their centenary celebrations across the country. मराठी अर्थ: अनेक स्वातंत्र्य चळवळीतील (freedom movement) संस्था आता देशभरात आपले शताब्दी उत्सव पूर्ण करत आहेत.

● मराठी शब्द संग्रह:

1. Hundredth (हंड्रेडथ) - शंभरावा
2. Landmark (लँडमार्क) - महत्त्वाचा टप्पा

- लक्षात ठेवण्याची युक्ती: शंभर वर्षांचा टप्पा म्हणजे Centennial - "Cent" लक्षात ठेवा म्हणजे शंभर.
- MPSC/UPSC सराव प्रश्न: Q. "Centennial" celebration marks: A) 50 years B) 100 years C) 150 years D) 200 years उत्तर: B
- विद्यार्थी कुठे चुकतात: "Centenarian" (व्यक्तीचे वय) आणि "Centennial" (घटनेचा वर्धापन दिन) हे दोन्ही एकच समजून विद्यार्थी चुकीचा वापर करतात.

6. Century (सेंच्युरी)

- मराठी अर्थ: शतक English Meaning: 100 Years
- उत्पत्ती: लॅटिन "centuria" या शब्दापासून आला असून मूळतः रोमन सैन्यातील शंभर सैनिकांच्या तुकडीला हे नाव होते. नंतर याचा अर्थ शंभर वर्षांचा कालखंड असा रूढ झाला.
- Example: India has witnessed tremendous changes over the last century.
- मराठी भाषांतर: भारताने गेल्या शतकात (century) प्रचंड बदल अनुभवले आहेत.
- चालू घडामोडींशी संबंध: The 21st century has seen rapid growth in digital technology across India. मराठी अर्थ: 21 व्या शतकात भारतात डिजिटल तंत्रज्ञानाची (digital technology) वेगाने वाढ झाली आहे.
- मराठी शब्द संग्रह:
 1. Era (एरा) - युग
 2. Epoch (एपॉक) - कालखंड
- लक्षात ठेवण्याची युक्ती: क्रिकेटमध्ये "century" म्हणजे शंभर धावा - तसेच वर्षाच्या बाबतीत century म्हणजे शंभर वर्षे.
- MPSC/UPSC सराव प्रश्न: Q. A "century" refers to a period of: A) 10 years B) 50 years C) 100 years D) 1000 years उत्तर: C
- विद्यार्थी कुठे चुकतात: विद्यार्थी "century" चा वापर फक्त क्रिकेटपुरता मर्यादित समजतात, पण ऐतिहासिक आणि शैक्षणिक लेखनात हा शब्द कालखंड दर्शवण्यासाठी वापरला जातो.

स्वयं-चाचणी (Self-Test) - रिकाम्या जागा भरा

1. The couple celebrated their wedding _____. (वर्षपूर्ती उत्सव)
2. The school holds an _____ function every year. (वार्षिक)
3. The institution is nearing its _____ celebrations. (द्विशताब्दी)
4. The oldest man in the village is a _____. (शतायुषी)
5. The company marked its _____ year with a grand event. (शताब्दी)
6. India has changed a lot over the last _____. (शतक)

उत्तरे: 1. anniversary, 2. annual, 3. bicentennial, 4. centenarian, 5. centennial, 6. century

7. Millennium (मिलेनियम)

- मराठी अर्थ: सहस्रक English Meaning: 1000 Years
- उत्पत्ती: लॅटिन "mille" म्हणजे हजार आणि "annus" म्हणजे वर्ष - यांच्या संयोगातून हा शब्द तयार झाला आहे.
- Example: The world entered a new millennium in the year 2000.
- मराठी भाषांतर: जग सन 2000 मध्ये नव्या सहस्रकात (millennium) प्रवेशले.
- चालू घडामोडींशी संबंध: The Millennium Development Goals were later replaced by the Sustainable Development Goals by the United Nations. मराठी अर्थ: संयुक्त राष्ट्रांनी (United Nations) नंतर सहस्रक विकास उद्दिष्टे (Millennium Development Goals) बदलून शाश्वत विकास उद्दिष्टे (Sustainable Development Goals) आणली.
- मराठी शब्द संग्रह:
 1. Thousand years (थाउजंड इयर्स) - हजार वर्षे
 2. Epochal (एपोकल) - युगप्रवर्तक
- लक्षात ठेवण्याची युक्ती: "Mille" म्हणजे हजार (जसे "million" मध्ये) - Millennium म्हणजे हजार वर्षे.
- MPSC/UPSC सराव प्रश्न: Q. "Millennium" refers to a period of: A) 100 years B) 500 years C) 1000 years D) 2000 years उत्तर: C
- विद्यार्थी कुठे चुकतात: विद्यार्थी "Millennium" आणि "Million" यांच्या स्पेलिंगमध्ये गल्लत करतात - Millennium मध्ये दोन "n" असतात.

8. Octogenarian (ऑक्टोजेनेरियन)

- मराठी अर्थ: ऐंशीतील व्यक्ती English Meaning: Person aged 80-89
- उत्पत्ती: लॅटिन "octoginta" म्हणजे ऐंशी - यावरून वयाच्या 80 ते 89 वयोगटातील व्यक्तीसाठी हा शब्द वापरला जातो.
- Example: The octogenarian freedom fighter shared his memories of the independence struggle.
- मराठी भाषांतर: त्या ऐंशीतील (octogenarian) स्वातंत्र्यसैनिकाने स्वातंत्र्य लढ्याच्या (independence struggle) आठवणी सांगितल्या.
- चालू घडामोडींशी संबंध: Several octogenarian leaders continue to actively participate in state politics. मराठी अर्थ: अनेक ऐंशीतील नेते अजूनही राज्याच्या राजकारणात सक्रियपणे सहभागी होतात.
- मराठी शब्द संग्रह:
 1. Octo (ऑक्टो) - आठ (उपसर्ग)
 2. Aged (एज्ड) - वयस्कर
- लक्षात ठेवण्याची युक्ती: "Octo" म्हणजे आठ (जसे Octopus ला आठ पाय) - म्हणजे वयाची आठ दशके म्हणजे 80 ते 89 वर्षे.
- MPSC/UPSC सराव प्रश्न: Q. An "octogenarian" is a person aged between: A) 60-69 B)

70-79 C) 80-89 D) 90-99 उत्तर: C

- विद्यार्थी कुठे चुकतात: विद्यार्थी "Octogenarian" आणि "Sexagenarian" यांचे वयोगट (age group) एकमेकांत मिसळतात, त्यामुळे प्रत्येक शब्दाचा नेमका दशकाचा (decade) क्रम लक्षात ठेवावा.

9. Penta centennial (पेंटा सेंटेनियल)

- मराठी अर्थ: पंचशताब्दी English Meaning: 500th anniversary
- उत्पत्ती: ग्रीक "penta" म्हणजे पाच आणि लॅटिन "centum" म्हणजे शंभर - यांच्या मिश्रणातून हा शब्द तयार झाला असून याचा अर्थ पाचशे वर्षांचा टप्पा असा होतो.
- Example: The temple town is preparing for its penta centennial celebrations next year.
- मराठी भाषांतर: ते देवस्थान गाव (temple town) पुढील वर्षी आपल्या पंचशताब्दी (penta centennial) उत्सवाची तयारी करत आहे.
- चालू घडामोडींशी संबंध: Historians are documenting records for the upcoming penta centennial of the historic fort's construction. मराठी अर्थ: इतिहासकार (historians) त्या ऐतिहासिक किल्ल्याच्या (fort) बांधणीच्या आगामी पंचशताब्दीसाठी नोंदी दस्तऐवजीकरण (documenting) करत आहेत.
- मराठी शब्द संग्रह:
 1. Five hundred years (फाइव्ह हंड्रेड इयर्स) - पाचशे वर्षे
 2. Historic (हिस्टॉरिक) - ऐतिहासिक
- लक्षात ठेवण्याची युक्ती: "Penta" म्हणजे पाच (जसे Pentagon ला पाच बाजू) - पाच शतके म्हणजे 500 वर्षे.
- MPSC/UPSC सराव प्रश्न: Q. "Penta centennial" refers to: A) 100th anniversary B) 300th anniversary C) 500th anniversary D) 900th anniversary उत्तर: C
- विद्यार्थी कुठे चुकतात: विद्यार्थी "Penta" चा अर्थ "पंधरा" असा चुकीने घेतात, पण "Penta" म्हणजे "पाच" असा अर्थ आहे.

10. Perennial (पेरिनियल)

- मराठी अर्थ: चिरकाल / वर्षानुवर्ष English Meaning: Lasting for years / Living for years & years
- उत्पत्ती: लॅटिन "per" म्हणजे संपूर्ण आणि "annus" म्हणजे वर्ष - म्हणजेच वर्षभर टिकणारे किंवा वर्षानुवर्षे चालणारे.
- Example: The Ganga is a perennial river that flows throughout the year.
- मराठी भाषांतर: गंगा ही एक चिरकाल (perennial) वाहणारी नदी आहे, जी वर्षभर वाहते.
- चालू घडामोडींशी संबंध: Water scarcity remains a perennial problem in several drought-prone districts of Maharashtra. मराठी अर्थ: महाराष्ट्रातील अनेक दुष्काळग्रस्त (drought-prone) जिल्ह्यांमध्ये पाणीटंचाई ही चिरकाल समस्या राहिली आहे.
- मराठी शब्द संग्रह:

1. Everlasting (एव्हरलास्टिंग) - चिरंतन

2. Continuous (कॉन्टिन्युअस) - सतत

- लक्षात ठेवण्याची युक्ती: "Per" म्हणजे संपूर्ण/प्रत्येक आणि "annual" म्हणजे वार्षिक - म्हणजे प्रत्येक वर्षी सतत टिकणारे.
- MPSC/UPSC सराव प्रश्न: Q. "Perennial" means: A) Lasting only for a day B) Lasting for years continuously C) Happening once D) Occurring rarely उत्तर: B
- विद्यार्थी कुठे चुकतात: विद्यार्थी "Perennial" आणि "Annual" यांचा अर्थ सारखाच समजतात, पण "Annual" म्हणजे वर्षातून एकदा, तर "Perennial" म्हणजे सतत/वर्षानुवर्ष टिकणारे.

11. Semicentennial (सेमिसेंटेनियल)

- मराठी अर्थ: अर्धशताब्दी English Meaning: 50th anniversary
- उत्पत्ती: लॅटिन "semi" म्हणजे अर्ध आणि "centum" म्हणजे शंभर - म्हणजेच शंभराचा अर्धा भाग, अर्थात पन्नास वर्षे.
- Example: The organization celebrated its semicentennial with a special exhibition.
- मराठी भाषांतर: संस्थेने विशेष प्रदर्शनासह (exhibition) आपली अर्धशताब्दी (semicentennial) साजरी केली.
- चालू घडामोडींशी संबंध: The cooperative bank is planning grand celebrations for its semicentennial year. मराठी अर्थ: सहकारी बँक (cooperative bank) आपल्या अर्धशताब्दी वर्षासाठी मोठे उत्सव आयोजित करण्याची योजना आखत आहे.
- मराठी शब्द संग्रह:
 1. Fifty years (फिफ्टी इयर्स) - पन्नास वर्षे
 2. Golden jubilee (गोल्डन जुबिली) - सुवर्णमहोत्सव (समानार्थी)
- लक्षात ठेवण्याची युक्ती: "Semi" म्हणजे अर्ध (जसे Semi-final) - अर्धशतक म्हणजे 50 वर्षे.
- MPSC/UPSC सराव प्रश्न: Q. "Semicentennial" marks the completion of: A) 25 years B) 50 years C) 75 years D) 150 years उत्तर: B
- विद्यार्थी कुठे चुकतात: विद्यार्थी मराठीत "अर्धशताब्दी" या शब्दाला "सुवर्णमहोत्सव" (Golden Jubilee) समजत नाहीत, पण दोन्ही एकाच 50 वर्षांच्या टप्प्याला सूचित करतात.
-

12. Septuagenarian (सेप्ट्युअजेनेरियन)

- मराठी अर्थ: सत्तरीतील व्यक्ती English Meaning: Person aged 70-79
- उत्पत्ती: लॅटिन "septuaginta" म्हणजे सत्तर - यावरून वयाच्या 70 ते 79 वयोगटातील व्यक्तीसाठी हा शब्द वापरला जातो.
- Example: The septuagenarian professor still delivers lectures with great enthusiasm.
- मराठी भाषांतर: तो सत्तरीतील (septuagenarian) प्राध्यापक अजूनही मोठ्या उत्साहाने व्याख्याने (lectures) देतो.
- चालू घडामोडींशी संबंध: Many septuagenarian farmers in rural Maharashtra continue to

work on their fields daily. मराठी अर्थ: ग्रामीण महाराष्ट्रातील अनेक सत्तरीतील शेतकरी रोज आपल्या शेतात काम करत राहतात.

● मराठी शब्द संग्रह:

1. Septuaginta (सेप्ट्युअजिंटा) - सत्तर (लॅटिन मूळ)
2. Senior citizen (सिनियर सिटिझन) - ज्येष्ठ नागरिक

- लक्षात ठेवण्याची युक्ती: "Sept" म्हणजे सात (जसे September पूर्वी सातवा महिना होता) - सात दशके म्हणजे 70 ते 79 वर्षे.
- MPSC/UPSC सराव प्रश्न: Q. A "septuagenarian" is aged between: A) 60-69 B) 70-79 C) 80-89 D) 90-99 उत्तर: B
- विद्यार्थी कुठे चुकतात: विद्यार्थी "Septuagenarian" चे स्पेलिंग सतत चुकीचे लिहितात - विशेषत: "u" आणि "a" यांचा क्रम विसरतात.

13. Sesquicentennial (सेस्क्विसेंटेनियल)

- मराठी अर्थ: दिडशताब्दी English Meaning: 150th anniversary
- उत्पत्ती: लॅटिन "sesqui" म्हणजे दीड पट आणि "centum" म्हणजे शंभर - म्हणजेच शंभराच्या दीडपट, अर्थात 150 वर्षे.
- Example: The railway line celebrated its sesquicentennial with a heritage exhibition.
- मराठी भाषांतर: त्या रेल्वे मार्गाने (railway line) वारसा प्रदर्शनासह (heritage exhibition) आपली दिडशताब्दी (sesquicentennial) साजरी केली.
- चालू घडामोडींशी संबंध: Several colonial-era institutions in India are approaching their sesquicentennial milestones. मराठी अर्थ: भारतातील अनेक वसाहतकालीन (colonial-era) संस्था आता आपल्या दिडशताब्दी टप्प्याजवळ (milestones) पोहोचत आहेत.
- मराठी शब्द संग्रह:
 1. One hundred fifty years (वन हंड्रेड फिफ्टी इयर्स) - एकशेपन्नास वर्षे
 2. Milestone (माइलस्टोन) - महत्त्वाचा टप्पा
- लक्षात ठेवण्याची युक्ती: "Sesqui" म्हणजे दीडपट - Centennial (100) चे दीडपट म्हणजे 150 वर्षे.
- MPSC/UPSC सराव प्रश्न: Q. "Sesquicentennial" refers to: A) 100th anniversary B) 150th anniversary C) 200th anniversary D) 250th anniversary उत्तर: B
- विद्यार्थी कुठे चुकतात: हा शब्द सर्वात अवघड स्पेलिंगपैकी एक आहे, त्यामुळे विद्यार्थी परीक्षेत "sesqui" हा भाग चुकीने "seskwi" किंवा "sesqui" ऐवजी वेगळे लिहितात.

14. Sexagenarian (सेक्सजेनेरियन)

- मराठी अर्थ: साठीतील व्यक्ती English Meaning: Person aged 60-69
- उत्पत्ती: लॅटिन "sexaginta" म्हणजे साठ - यावरून वयाच्या 60 ते 69 वयोगटातील व्यक्तीसाठी हा शब्द वापरला जातो.
- Example: The sexagenarian retired officer now spends his time in social service.

- मराठी भाषांतर: तो साठीतील (sexagenarian) निवृत्त अधिकारी (retired officer) आता आपला वेळ समाजसेवेत (social service) घालवतो.
- चालू घडामोडींशी संबंध: The government has increased pension benefits for sexagenarian citizens under the new welfare scheme. मराठी अर्थ: नव्या कल्याणकारी योजनेअंतर्गत (welfare scheme) शासनाने साठीतील नागरिकांसाठी निवृत्तिवेतन लाभ (pension benefits) वाढवले आहेत.
- मराठी शब्द संग्रह:
 1. Sexaginta (सेक्सजिंटा) - साठ (लॅटिन मूळ)
 2. Retirement age (रिटायरमेंट एज) - निवृत्तीचे वय
- लक्षात ठेवण्याची युक्ती: "Sex" म्हणजे सहा (लॅटिनमध्ये) - सहा दशके म्हणजे 60 ते 69 वर्षे.
- MPSC/UPSC सराव प्रश्न: Q. A "sexagenarian" is a person aged: A) 50-59 B) 60-69 C) 70-79 D) 80-89 उत्तर: B
- विद्यार्थी कुठे चुकतात: विद्यार्थी "Sexagenarian" आणि "Septuagenarian" यांचा क्रम (order) उलटसुलट लक्षात ठेवतात, त्यामुळे वयोगटांचा क्रम - 60s, 70s, 80s, 90s असा टप्प्याटप्प्याने लक्षात ठेवावा.

15. Tetra centennial (टेट्रा सेंटेंनियल)

- मराठी अर्थ: चतुःशताब्दी English Meaning: 400th anniversary
- उत्पत्ती: ग्रीक "tetra" म्हणजे चार आणि लॅटिन "centum" म्हणजे शंभर - म्हणजेच चारशे वर्षांचा टप्पा.
- Example: The historic city is preparing for its tetra centennial celebrations.
- मराठी भाषांतर: ते ऐतिहासिक शहर (historic city) आपल्या चतुःशताब्दी (tetra centennial) उत्सवाची तयारी करत आहे.
- चालू घडामोडींशी संबंध: The fort, built four hundred years ago, is set to observe its tetra centennial next year with state support. मराठी अर्थ: चारशे वर्षांपूर्वी बांधलेला तो किल्ला (fort) पुढील वर्षी राज्य शासनाच्या पाठिंब्याने (state support) आपली चतुःशताब्दी साजरी करणार आहे.
- मराठी शब्द संग्रह:
 1. Four hundred years (फोर हंड्रेड इयर्स) - चारशे वर्षे
 2. Quadricentennial (क्वाड्रिसेंटेंनियल) - चतुःशताब्दी (पर्यायी शब्द)
- लक्षात ठेवण्याची युक्ती: "Tetra" म्हणजे चार (जसे Tetrapod ला चार पाय) - चार शतके म्हणजे 400 वर्षे.
- MPSC/UPSC सराव प्रश्न: Q. "Tetra centennial" refers to: A) 200th anniversary B) 300th anniversary C) 400th anniversary D) 500th anniversary उत्तर: C
- विद्यार्थी कुठे चुकतात: विद्यार्थी "Tetra" आणि "Tri" यांच्या संख्यांमध्ये (four आणि three) गल्लत करतात.

16 : Tricentennial / tercentenary (ट्रायसेंटेंनियल)

- मराठी अर्थ: त्रिशताब्दी English Meaning: 300th anniversary
- उत्पत्ती: लॅटिन "tri" म्हणजे तीन आणि "centum" म्हणजे शंभर - म्हणजेच तीनशे वर्षांचा टप्पा.

- Example: The city marked its tricentennial with cultural programs and heritage walks.
- मराठी भाषांतर: शहराने सांस्कृतिक कार्यक्रम (cultural programs) आणि वारसा फेऱ्यांसह (heritage walks) आपली त्रिशताब्दी (tricentennial) साजरी केली.
- चालू घडामोडींशी संबंध: The tricentennial of the historic temple's construction was celebrated with a state-level function. मराठी अर्थ: त्या ऐतिहासिक मंदिराच्या बांधणीची त्रिशताब्दी राज्यस्तरीय कार्यक्रमासह साजरी करण्यात आली.
- मराठी शब्द संग्रह:
 1. Three hundred years (थ्री हंड्रेड इयर्स) - तीनशे वर्षे
 2. Tercentenary (टरसेंटेनरी) - त्रिशताब्दी (पर्यायी शब्द)
- लक्षात ठेवण्याची युक्ती: "Tri" म्हणजे तीन (जसे Triangle ला तीन कोन) - तीन शतके म्हणजे 300 वर्षे.
- MPSC/UPSC सराव प्रश्न: Q. "Tricentennial" refers to: A) 100th anniversary B) 200th anniversary C) 300th anniversary D) 400th anniversary उत्तर: C
- विद्यार्थी कुठे चुकतात: विद्यार्थी "Tricentennial" आणि "Bicentennial" यांचा उपसर्ग (prefix) गोंधळात टाकतात - "Tri" (तीन) आणि "Bi" (दोन) नीट लक्षात ठेवावेत.

स्वयं-चाचणी (Self-Test) - रिकाम्या जागा भरा

1. The world entered a new _____ in the year 2000. (सहस्रक)
2. The _____ leader shared stories from his youth. (ऐंशीतील व्यक्ती)
3. The temple town celebrated its _____. (पंचशताब्दी)
4. Water scarcity is a _____ problem in that region. (चिरकाल)
5. The bank celebrated its _____ year. (अर्धशताब्दी)
6. The _____ professor still teaches actively. (सत्तरीतील व्यक्ती)
7. The railway line marked its _____. (दिडशताब्दी)
8. The _____ officer now does social work. (साठीतील व्यक्ती)
9. The historic city prepared for its _____. (चतुःशताब्दी)

उत्तरे: 1. millennium, 2. octogenarian, 3. penta centennial, 4. perennial, 5. semicentennial, 6. septuagenarian, 7. sesquicentennial, 8. sexagenarian, 9. tetra centennial

भाग 2 मधील सर्व शब्दांचा एकत्रित सारांश तक्ता (वयोगट व वर्धापन दिन क्रमवारीनुसार)

1. Anniversary - वर्षपूर्ती उत्सव
2. Annual - वार्षिक
3. Century - शतक (100 वर्षे)
4. Semicentennial - अर्धशताब्दी (50 वे वर्ष)
5. Sexagenarian - साठीतील व्यक्ती (60-69 वय)

6. Septuagenarian - सत्तरीतील व्यक्ती (70-79 वय)
7. Octogenarian - ऐंशीतील व्यक्ती (80-89 वय)
8. Centenarian - शतायुषी (100 वय)
9. Centennial - शताब्दी (100 वे वर्ष)
10. Sesquicentennial - दिडशताब्दी (150 वे वर्ष)
11. Bicentennial - द्विशताब्दी (200 वे वर्ष)
12. Tricentennial - त्रिशताब्दी (300 वे वर्ष)
13. Tetra centennial - चतुःशताब्दी (400 वे वर्ष)
14. Penta centennial - पंचशताब्दी (500 वे वर्ष)
15. Millennium - सहस्रक (1000 वर्षे)
16. Perennial - चिरकाल / वर्षानुवर्ष

मिश्रित MPSC/UPSC सराव प्रश्न (3 प्रश्न)

Q1. Arrange in ascending order: Centennial, Sesquicentennial, Bicentennial, Semicentennial A) Semicentennial, Centennial, Sesquicentennial, Bicentennial B) Centennial, Semicentennial, Bicentennial, Sesquicentennial C) Bicentennial, Sesquicentennial, Centennial, Semicentennial D) Sesquicentennial, Semicentennial, Centennial, Bicentennial उत्तर: A

Q2. A person who is 85 years old is best described as: A) Sexagenarian B) Septuagenarian C) Octogenarian D) Centenarian उत्तर: C

Q3. Which word means "lasting for years continuously"? A) Annual B) Perennial C) Centennial D) Millennium उत्तर: B

सामान्य चुकांची यादी (चुकीचे वाक्य विरुद्ध बरोबर वाक्य)

चुकीचे: My grandmother is a sexagenarian; she is 75 years old. बरोबर: My grandmother is a septuagenarian; she is 75 years old.

चुकीचे: The company celebrated its millennium, completing 100 years. बरोबर: The company celebrated its centennial, completing 100 years.

चुकीचे: Perennial and Annual mean the same thing. बरोबर: Annual means once a year, while Perennial means continuing for years.

भाग 3 - Words Often Confused

मित्रांनो, इंग्रजीत असे अनेक शब्द आहेत जे दिसायला किंवा उच्चारायला सारखे वाटतात, पण त्यांचे अर्थ पूर्णपणे वेगळे असतात. असे शब्द MPSC/UPSC परीक्षेत हमखास विचारले जातात. चला, आत्मविश्वासाने हे गोंधळाचे शब्द नीट समजून घेऊया.

1. Adapt (अडॅप्ट) / Adept (अडेप्ट) / Adopt (अडॉप्ट)

- मराठी अर्थ: Adapt - परिस्थितीशी जुळवून घेणे Adept - कुशल, तरबेज Adopt - दत्तक घेणे; अनुसरणे

- English Meaning: Adapt - to suit, adjust Adept - proficient, skilled Adopt - legally take up child / to accept
- उत्पत्ती: तिन्ही शब्द लॅटिन "aptus" (योग्य/समर्थ) या मूळ शब्दापासून आले आहेत. "Ad" (कडे) + "aptus" (योग्य) यांच्या संयोगातून वेगवेगळे उपसर्ग (prefix) लागून हे तीन वेगळे शब्द तयार झाले - प्रत्येकाचा अर्थ मूळ संकल्पनेशी संबंधित पण वेगळा आहे.
- Example: The village adopted new farming techniques; the young farmer quickly became adept at using them, and the whole community had to adapt to the changing agricultural methods.
- मराठी भाषांतर: गावाने नवीन शेती तंत्रे (farming techniques) अंगीकारली (adopted); तरुण शेतकरी लवकरच त्या वापरण्यात कुशल (adept) झाला, आणि संपूर्ण समाजाला (community) बदलत्या कृषी पद्धतींशी (agricultural methods) जुळवून घ्यावे (adapt) लागले.
- चालू घडामोडींशी संबंध: The government has adopted a new digital scheme; officials trained under it have become adept at handling online grievances, helping citizens adapt to e-governance smoothly. मराठी अर्थ: शासनाने नवीन डिजिटल योजना अंगीकारली आहे; त्याअंतर्गत प्रशिक्षित अधिकारी ऑनलाईन तक्रारी (grievances) हाताळण्यात कुशल झाले आहेत, ज्यामुळे नागरिकांना ई-गव्हर्नन्सशी सहजपणे जुळवून घेण्यास मदत झाली.
- मराठी शब्द संग्रह:
 1. Adjustment (अॅडजस्टमेंट) - समायोजन
 2. Proficiency (प्रोफिशियन्सी) - प्रावीण्य
 3. Acceptance (अॅक्सेप्टन्स) - स्वीकृती
- लक्षात ठेवण्याची युक्ती: Adapt मध्ये "a" आहे (Adjust सारखे), Adept मध्ये "e" आहे (Expert सारखे), Adopt मध्ये "o" आहे (Own सारखे - स्वतःचे करून घेणे).
- MPSC/UPSC सराव प्रश्न: Q. Fill in the blank: She is very _____ at solving complex mathematical problems. A) Adapt B) Adept C) Adopt D) Adopted उत्तर: B
- विद्यार्थी कुठे चुकतात: विद्यार्थी "Adapt" आणि "Adopt" यांच्या स्पेलिंगमध्ये सतत गल्लत करतात, कारण दोन्ही शब्द उच्चारायला जवळपास सारखे वाटतात. चुकीचे: We should adept new methods for teaching. बरोबर: We should adopt new methods for teaching.

2. Adverse (अॅडव्हर्स) / Averse (अव्हर्स)

- मराठी अर्थ: Adverse - प्रतिकूल, हानिकारक Averse - विरोधी, नाखुषी
- English Meaning: Adverse - unfavorable, harmful Averse - opposed, unwilling
- उत्पत्ती: दोन्ही शब्द लॅटिन "vertere" (वळणे) या मूळापासून आले आहेत. "Adverse" मध्ये "ad" (कडे) जोडले असून याचा अर्थ प्रतिकूल दिशेने वळलेले असा होतो, तर "Averse" मध्ये "a/ab" (पासून दूर) जोडले असून याचा अर्थ एखाद्या गोष्टीपासून मन दूर वळणे (नाखुषी) असा होतो.
- Example: Farmers faced adverse weather conditions this year, which made them averse to trying new crop varieties.
- मराठी भाषांतर: शेतकऱ्यांना यंदा प्रतिकूल (adverse) हवामान परिस्थितीचा सामना करावा लागला, ज्यामुळे ते नवीन पीक जाती (crop varieties) वापरण्यास नाखुष (averse) झाले.
- चालू घडामोडींशी संबंध: Unseasonal rains had an adverse impact on the sugarcane crop,

making cooperative societies averse to increasing loan disbursement this season.
मराठी अर्थ: अवकाळी पावसाचा (unseasonal rains) उसाच्या पिकावर प्रतिकूल परिणाम झाला, ज्यामुळे सहकारी संस्था (cooperative societies) यंदा कर्ज वितरण (loan disbursement) वाढवण्यास नाखूष झाल्या.

- मराठी शब्द संग्रह:

1. Unfavourable (अनफेवरेबल) - प्रतिकूल

2. Reluctant (रिलक्टंट) - अनिच्छुक

3. Harmful (हार्मफुल) - हानिकारक

- लक्षात ठेवण्याची युक्ती: Adverse (गोष्टी/परिस्थिती - वस्तूसाठी) वापरतात, तर Averse (व्यक्तीच्या भावनांसाठी - माणसे नाखूष असतात) वापरतात.

- MPSC/UPSC सराव प्रश्न: Q. Choose the correct word: He is _____ to taking any kind of risk in business. A) Adverse B) Averse C) Advert D) Avert उत्तर: B

- विद्यार्थी कुठे चुकतात: विद्यार्थी "Adverse" चा वापर व्यक्तीच्या भावनांसाठी करतात, जो चुकीचा आहे. चुकीचे: She is adverse to eating spicy food. बरोबर: She is averse to eating spicy food.

3. Advice (अॅडव्हाईस) / Advise (अॅडव्हाईझ)

- मराठी अर्थ: Advice (N) - सल्ला (नाम) Advise (V) - सल्ला देणे (क्रियापद)

- English Meaning: Advice (N) - an opinion Advise (V) - to offer an opinion

- उत्पत्ती: दोन्ही शब्द जुन्या फ्रेंच "avis" (मत) या शब्दापासून आले आहेत. इंग्रजीत नाम (noun) आणि क्रियापद (verb) यांतील फरक दाखवण्यासाठी शेवटी "c" (नामासाठी) आणि "s" (क्रियापदासाठी) असा भेद केला जातो.

- Example: My teacher gave me valuable advice about time management, and she always advises students to practice regularly.

- मराठी भाषांतर: माझ्या शिक्षकांनी मला वेळेच्या व्यवस्थापनाबद्दल (time management) मौल्यवान सल्ला (advice) दिला, आणि त्या नेहमी विद्यार्थ्यांना नियमित सराव करण्याचा सल्ला देतात (advise).

- चालू घडामोडींशी संबंध: The Reserve Bank of India often gives advice on financial planning, and it advises citizens to avoid unregistered investment schemes. मराठी अर्थ: भारतीय रिझर्व्ह बँक (Reserve Bank of India) अनेकदा आर्थिक नियोजनाबाबत (financial planning) सल्ला देते, आणि ती नागरिकांना अनॉदणीकृत (unregistered) गुंतवणूक योजना टाळण्याचा सल्ला देते.

- मराठी शब्द संग्रह:

1. Opinion (ओपिनियन) - मत

2. Guidance (गायडन्स) - मार्गदर्शन

3. Recommend (रेकमेंड) - शिफारस करणे

- लक्षात ठेवण्याची युक्ती: "C for noun (सल्ला - एक गोष्ट)", "S for verb (सल्ला देण्याची क्रिया)" - "ice" (नाम) आणि "ise" (क्रियापद) असे लक्षात ठेवा.

- MPSC/UPSC सराव प्रश्न: Q. Choose the correct sentence: A) He gave me good advise. B) He advice me to study hard. C) He gave me good advice. D) He advised me

yesterday. उत्तर: C

- विद्यार्थी कुठे चुकतात: विद्यार्थी परीक्षेच्या लेखी उत्तरात "advice" आणि "advise" ची अदलाबदल करतात, विशेषतः निबंधलेखनात (essay writing) ही चूक सामान्य आहे.

4. Affect (अफेक्ट) / Effect (इफेक्ट)

- मराठी अर्थ: Affect (V) - प्रभाव पाडणे, परिणाम करणे Effect (N) - परिणाम, फल
- English Meaning: Affect (V) - influence, impact Effect (N) - result, outcome
- उत्पत्ती: दोन्ही शब्द लॅटिन "facere" (करणे) या मूळापासून आले आहेत. "Affect" मध्ये "ad" (कडे) जोडले असून याचा अर्थ एखाद्या गोष्टीवर क्रिया करणे असा होतो (क्रियापद), तर "Effect" मध्ये "ex" (बाहेर) जोडले असून याचा अर्थ त्या क्रियेतून बाहेर पडलेला परिणाम असा होतो (नाम).
- Example: The new government policy will affect small businesses, and its effect will be visible within a few months.
- मराठी भाषांतर: नवीन शासकीय धोरणाचा (government policy) लघुउद्योगांवर (small businesses) परिणाम होईल (affect), आणि त्याचा परिणाम (effect) काही महिन्यांतच दिसून येईल.
- चालू घडामोडींशी संबंध: Climate change continues to affect agricultural productivity in Maharashtra, and the effect of erratic rainfall is clearly visible in this year's crop yield. मराठी अर्थ: हवामान बदलाचा (climate change) महाराष्ट्रातील कृषी उत्पादकतेवर (agricultural productivity) परिणाम होत आहे, आणि अनियमित पावसाचा (erratic rainfall) परिणाम यंदाच्या पीक उत्पन्नात (crop yield) स्पष्टपणे दिसून येतो.
- मराठी शब्द संग्रह:
 1. Impact (इम्पॅक्ट) - परिणाम/प्रभाव
 2. Influence (इन्फ्लुएन्स) - प्रभाव पाडणे
 3. Consequence (कॉन्सिक्वेन्स) - परिणती
- लक्षात ठेवण्याची युक्ती: "A for Action (Affect - क्रिया, verb)", "E for End result (Effect - अंतिम परिणाम, noun)".
- MPSC/UPSC सराव प्रश्न: Q. Choose the correct sentence: A) The medicine had a positive affect on the patient. B) The medicine had a positive effect on the patient. C) The medicine will effect the patient. D) The patient was effected by the disease. उत्तर: B
- विद्यार्थी कुठे चुकतात: ही जोडी सर्वाधिक चुकीची वापरली जाणारी जोडी आहे - विद्यार्थी "effect" या नामाचा वापर क्रियापदासारखा करतात. चुकीचे: Smoking effects health badly. बरोबर: Smoking affects health badly.

5. Affection (अफेक्शन) / Affectation (अफेक्टेशन)

- मराठी अर्थ: Affection - आपुलकी, प्रेम Affectation - कृत्रिम वर्तन, दिखारूपणा

English Meaning: Affection - fondness, love, dedicate Affectation - artificial behavior, pretence

- उत्पत्ती: दोन्ही शब्द लॅटिन "afficere" (प्रभावित करणे) या मूळापासून आले आहेत, पण त्यांचा विकास

वेगळ्या दिशेने झाला - "Affection" म्हणजे मनापासूनची खरी भावना, तर "Affectation" म्हणजे दाखवण्यासाठी केलेले खोटे किंवा बनावट वर्तन.

- Example: The child's affection for her grandmother was genuine, unlike the affectation shown by some relatives during festivals.
- मराठी भाषांतर: त्या मुलीची (child) तिच्या आजीबद्दलची (grandmother) आपुलकी (affection) खरीखुरी होती, सणासुदीच्या (festivals) काळात काही नातेवाईकांनी (relatives) दाखवलेल्या दिखाऊपणा (affectation) पेक्षा वेगळी.
- चालू घडामोडींशी संबंध: The affection shown by frontline workers during the pandemic won public trust, unlike the affectation seen in some publicity-driven campaigns. मराठी अर्थ: महामारीच्या (pandemic) काळात आघाडीच्या कर्मचाऱ्यांनी (frontline workers) दाखवलेल्या आपुलकीने जनतेचा विश्वास (public trust) जिंकला, याउलट काही प्रसिद्धीसाठी (publicity-driven) चालवलेल्या मोहिमांमधील (campaigns) दिखाऊपणाच्या.
- मराठी शब्द संग्रह:
 1. Fondness (फॉन्डनेस) - प्रेमळपणा
 2. Pretence (प्रिटेन्स) - ढोंग
 3. Genuine (जेन्युईन) - खरे, अस्सल
- लक्षात ठेवण्याची युक्ती: "Affection" मध्ये "tion" आहे जसे "emotion" (भावना) - खरी भावना. "Affectation" लांब शब्द आहे, जसे खोटेपणा लपवण्यासाठी जास्त शब्द लागतात.
- MPSC/UPSC सराव प्रश्न: Q. Choose the correct meaning of "Affectation": A) True love B) Artificial or pretended behaviour C) Deep respect D) Family bonding उत्तर: B
- विद्यार्थी कुठे चुकतात: विद्यार्थी दोन्ही शब्दांचा अर्थ सकारात्मक (positive) समजतात, पण "Affectation" हा नकारात्मक अर्थाने (negative connotation) वापरला जातो. चुकीचे: Her affectation for her family is very deep. बरोबर: Her affection for her family is very deep.

स्वयं-चाचणी (Self-Test) - रिकाम्या जागा भरा

1. They decided to _____ a rescue dog from the shelter. (दत्तक घेणे)
2. He had to _____ quickly to the new work environment. (जुळवून घेणे)
3. She is _____ at solving complex puzzles. (कुशल)
4. She is not _____ to taking risks in business. (नाखूष)
5. The project faced _____ weather conditions. (प्रतिकूल)
6. My mentor gave me valuable _____ about career growth. (सल्ला - नाम)
7. I would _____ you to start saving early for retirement. (सल्ला देणे - क्रियापद)
8. The news did not _____ her decision to move abroad. (परिणाम करणे)
9. The new law had a significant _____ on the local economy. (परिणाम - नाम)
10. His British accent was just an _____ to impress others. (दिखाऊपणा)
11. The puppy's wagging tail showed its _____ for its owner. (आपुलकी)

उत्तरे: 1. adopt, 2. adapt, 3. adept, 4. averse, 5. adverse, 6. advice, 7. advise, 8. affect, 9.

effect, 10. affectation, 11. affection

भाग 3 मधील सर्व शब्दांचा एकत्रित सारांश तक्ता

1. Adapt - परिस्थितीशी जुळवून घेणे
2. Adept - कुशल, तरबेज
3. Adopt - दत्तक घेणे; अनुसरणे
4. Adverse - प्रतिकूल, हानिकारक
5. Averse - विरोधी, नाखुशी
6. Advice (N) - सल्ला
7. Advise (V) - सल्ला देणे
8. Affect (V) - प्रभाव पाडणे, परिणाम करणे
9. Effect (N) - परिणाम, फल
10. Affection - आपुलकी, प्रेम
11. Affectation - कृत्रिम वर्तन, दिखाऊपणा

मिश्रित MPSC/UPSC सराव प्रश्न (3 प्रश्न)

Q1. Fill in the blank with the correct word: The company had to _____ its strategy due to market changes. A) Adept B) Adapt C) Adopt D) Advice उत्तर: B

Q2. Choose the correctly written sentence: A) The rain had an adverse affect on the crops. B) The rain had an adverse effect on the crops. C) The rain had an averse effect on the crops. D) The rain had an advice effect on the crops. उत्तर: B

Q3. "He showed genuine affection, not mere affectation" means: A) He showed fake love only B) He showed true feeling, not a pretended one C) He showed no feelings at all D) He was confused about his feelings उत्तर: B

सामान्य चुकांची यादी (चुकीचे वाक्य विरुद्ध बरोबर वाक्य)

चुकीचे: Please give me your advise on this matter. बरोबर: Please give me your advice on this matter.

चुकीचे: This decision will effect our future plans. बरोबर: This decision will affect our future plans.

चुकीचे: She is adverse to trying new food. बरोबर: She is averse to trying new food.

चुकीचे: He adapted a child from the orphanage. बरोबर: He adopted a child from the orphanage.

भाग 4 - Synonyms

मित्रांनो, Synonyms (समानार्थी शब्द) शिकताना आपण Cloze Test पद्धतीने सराव करणार आहोत, जेणेकरून प्रत्यक्ष परीक्षेतील प्रश्नांचा सराव होईल. चला सुरुवात करूया.

1. Abscond (अॅबस्कॉण्ड)

- मराठी अर्थ: फरार होणे English Meaning/Synonyms: flee, escape, decamp
- उत्पत्ती: हा शब्द लॅटिन "abscondere" पासून आला असून "abs" (दूर) + "condere" (लपवणे) यांच्या संयोगातून तयार झाला आहे, म्हणजेच स्वतःला लपवून दूर पळून जाणे.
- Cloze Test Example:

A government clerk, accused of financial fraud, decided to (1)_____ from the district office before the audit team arrived. He had to (2)_____ through a back gate to avoid the security guards. Within hours, he managed to (3)_____ from the town completely, leaving no trace behind.

पर्याय: (1) A) accept B) abscond C) accumulate D) advise (2) A) flee B) advise C) adopt D) affect (3) A) decamp B) adapt C) advice D) accord

उत्तरे: (1) B, (2) A, (3) A

- पूर्ण परिच्छेदाचा मराठी अर्थ: आर्थिक फसवणुकीचा (financial fraud) आरोप असलेल्या एका शासकीय लिपिकाने (government clerk) लेखापरीक्षण पथक (audit team) येण्यापूर्वीच जिल्हा कार्यालयातून फरार होण्याचे (abscond) ठरवले. सुरक्षा रक्षकांना (security guards) टाळण्यासाठी त्याला मागच्या दाराने पळ काढावा (flee) लागला. काही तासांतच, तो कोणताही मागमूस न ठेवता संपूर्णपणे गावातून निसटला (decamp).
- चालू घडामोडींशी संबंध: A corporate director accused of embezzlement tried to abscond from the country but was intercepted at the airport by investigation officials. मराठी अर्थ: गैरव्यवहाराचा (embezzlement) आरोप असलेल्या एका कंपनी संचालकाने (corporate director) देशातून फरार होण्याचा प्रयत्न केला, पण तपास अधिकार्यांनी (investigation officials) त्याला विमानतळावरच अडवले.
- मराठी शब्द संग्रह:
 1. Fugitive (फ्युजिटिव्ह) - फरार व्यक्ती
 2. Flee (फ्ली) - पळून जाणे
 3. Escape (एस्केप) - निसटणे
- लक्षात ठेवण्याची युक्ती: "Abscond" मध्ये "con" आहे - जो माणूस "con" (फसवणूक) करतो, तो नेहमी फरार (abscond) होतो.
- MPSC/UPSC सराव प्रश्न: Q. The synonym of "Abscond" is: A) Accept B) Flee C) Adopt D) Advise उत्तर: B
- विद्यार्थी कुठे चुकतात: विद्यार्थी "Abscond" चा वापर सामान्य "जाणे" (to go) या अर्थाने करतात, पण हा शब्द नेहमी गुन्हेगारी किंवा जबाबदारी टाळून पळून जाण्याच्या संदर्भात (negative/guilty context) वापरला जातो.

2. Absolute (अॅब्सोल्यूट)

- मराठी अर्थ: परिपूर्ण, निःसंशय, निर्णायक English Meaning/Synonyms: conclusive, perfect, unalterable
- उत्पत्ती: लॅटिन "absolutus" पासून आला असून "ab" (पासून) + "solvere" (सोडवणे) यांच्या संयोगातून तयार झाला आहे - म्हणजेच कोणत्याही अटीपासून मुक्त, पूर्णतः स्वतंत्र आणि निश्चित.

- Cloze Test Example:

The election commission announced (1)_____ results after counting all the votes twice. The victory margin was so (2)_____ that no recount could change the outcome. The winning candidate's mandate was (3)_____, leaving no room for legal challenge.

पर्याय: (1) A) conclusive B) absurd C) accede D) abstain (2) A) accept B) perfect C) affect D) adept (3) A) unalterable B) adverse C) affection D) abscond

उत्तरे: (1) A, (2) B, (3) A

- पूर्ण परिच्छेदाचा मराठी अर्थ: निवडणूक आयोगाने (election commission) सर्व मते दोनदा मोजल्यानंतर निर्णायक (conclusive) निकाल जाहीर केले. विजयाचे अंतर (victory margin) इतके निश्चित (perfect) होते की पुनर्मोजणीनेही (recount) निकाल बदलू शकला नसता. विजयी उमेदवाराचा जनादेश (mandate) निःसंशय (unalterable) होता, त्यामुळे कायदेशीर आव्हानाला (legal challenge) कोणतीच संधी उरली नाही.
- चालू घडामोडींशी संबंध: The Supreme Court's verdict on the land dispute was absolute, providing conclusive relief to the farmers after years of litigation. मराठी अर्थ: जमीन वादावरील (land dispute) सर्वोच्च न्यायालयाचा (Supreme Court) निकाल निर्णायक होता, ज्यामुळे अनेक वर्षांच्या न्यायालयीन लढाईनंतर (litigation) शेतकऱ्यांना निर्णायक दिलासा मिळाला.
- मराठी शब्द संग्रह:
 1. Conclusive (कन्क्लुझिव्ह) - निर्णायक
 2. Certain (सर्टन) - निश्चित
 3. Final (फायनल) - अंतिम
- लक्षात ठेवण्याची युक्ती: "Absolute" मध्ये "solve" आहे - जो प्रश्न पूर्णपणे "solve" (सोडवला) होतो, तो absolute (निःसंशय) असतो.
- MPSC/UPSC सराव प्रश्न: Q. The synonym of "Absolute" is: A) Doubtful B) Conclusive C) Temporary D) Partial उत्तर: B
- विद्यार्थी कुठे चुकतात: विद्यार्थी "Absolute" चा उच्चार "अॅब्सोलूट" ऐवजी चुकीने "अब्सोल्यूट" असा करतात, आणि स्पेलिंगमध्ये "solute" ऐवजी "solut" असे चुकीचे लिहितात.

3. Abstain (अॅबस्टेन)

- मराठी अर्थ: टाळणे, दुर्लक्ष करणे English Meaning/Synonyms: avoid, forgo, refrain, not to indulge in
- उत्पत्ती: लॅटिन "abstinere" पासून आला असून "abs" (दूर) + "tenere" (धरून ठेवणे) यांच्या संयोगातून तयार झाला आहे - म्हणजेच स्वतःला एखाद्या गोष्टीपासून दूर धरून ठेवणे.
- Cloze Test Example:

During the fasting period, many devotees choose to (1)_____ from eating non-vegetarian food. They also (2)_____ any form of alcohol consumption. Doctors advise patients recovering from surgery to (3)_____ from heavy physical activity for a few weeks.

पर्याय: (1) A) abscond B) abstain C) accede D) adapt (2) A) forgo B) affect C) adopt D) advise (3) A) accord B) refrain C) advice D) affection

उत्तरे: (1) B, (2) A, (3) B

- पूर्ण परिच्छेदाचा मराठी अर्थ: उपवासाच्या (fasting) काळात, अनेक भाविक (devotees) मांसाहारी अन्न खाणे टाळण्याचे (abstain) निवडतात. ते कोणत्याही प्रकारच्या मद्यसेवनापासून (alcohol consumption) दूर राहतात (forgo). शस्त्रक्रियेतून (surgery) बरे होणाऱ्या रुग्णांना डॉक्टर काही आठवडे जड शारीरिक हालचालींपासून (physical activity) दूर राहण्याचा (refrain) सल्ला देतात.
- चालू घडामोडींशी संबंध: Several MLAs decided to abstain from voting on the controversial bill, causing a stir in the state legislature. मराठी अर्थ: अनेक आमदारांनी (MLAs) वादग्रस्त (controversial) विधेयकावरील मतदानापासून दूर राहण्याचे (abstain) ठरवले, ज्यामुळे राज्य विधिमंडळात (state legislature) खळबळ उडाली.
- मराठी शब्द संग्रह:
 1. Refrain (रिफ्रेन) - आवरणे
 2. Avoid (अव्हॉईड) - टाळणे
 3. Renounce (रिनाउन्स) - त्याग करणे
- लक्षात ठेवण्याची युक्ती: "Abstain" मध्ये "stain" (डाग) आहे - जो माणूस वाईट सवयींपासून दूर राहतो, त्याच्यावर कोणताच डाग (stain) पडत नाही.
- MPSC/UPSC सराव प्रश्न: Q. The synonym of "Abstain" is: A) Indulge B) Refrain C) Accept D) Consume उत्तर: B
- विद्यार्थी कुठे चुकतात: निवडणूक किंवा मतदानाच्या संदर्भात "Abstain" म्हणजे "मतदान न करणे" असा विशिष्ट अर्थ होतो, हे विद्यार्थी अनेकदा विसरतात.

4. Absurd (अॅबसर्ड)

- मराठी अर्थ: हास्यास्पद, मूर्खपणाचे English Meaning/Synonyms: foolish, ridiculous, silly
- उत्पत्ती: लॅटिन "absurdus" पासून आला असून "ab" (विरुद्ध) + "surdus" (बहिरा/मंद) यांच्या संयोगातून तयार झाला आहे - मूळतः "कर्णकर्कश" या अर्थाने वापरला जात असे, नंतर त्याचा अर्थ "तर्कहीन, मूर्खपणाचे" असा रूढ झाला.
- Cloze Test Example:
 - The villager's claim that his crops failed due to evil spirits sounded (1)_____ to the agricultural officer. Such (2)_____ superstitions often prevent farmers from adopting scientific methods. The officer found it (3)_____ that educated youth still believed in such myths.

पर्याय: (1) A) absolute B) absurd C) accede D) abstain (2) A) foolish B) advise C) affect D) adopt (3) A) ridiculous B) accord C) advice D) affection

उत्तरे: (1) B, (2) A, (3) A

- पूर्ण परिच्छेदाचा मराठी अर्थ: दुष्ट आत्म्यांमुळे (evil spirits) आपली पिके अपयशी ठरली असा गावकऱ्याचा दावा (claim) कृषी अधिकाऱ्याला (agricultural officer) हास्यास्पद (absurd) वाटला. अशा मूर्खपणाच्या (foolish) अंधश्रद्धा (superstitions) अनेकदा शेतकऱ्यांना वैज्ञानिक पद्धती स्वीकारण्यापासून रोखतात. सुशिक्षित तरुणांचाही (educated youth) अशा दंतकथांवर (myths) विश्वास असणे अधिकाऱ्याला हास्यास्पद (ridiculous) वाटले.
- चालू घडामोडींशी संबंध: The claim made on social media about a free scholarship

without any documents turned out to be absurd, and the government issued a warning against such fraudulent messages. मराठी अर्थ: समाजमाध्यमांवर (social media) कोणत्याही कागदपत्रांशिवाय (documents) मोफत शिष्यवृत्तीचा (scholarship) केलेला दावा हास्यास्पद ठरला, आणि शासनाने अशा फसव्या संदेशांविरुद्ध (fraudulent messages) इशारा दिला.

- मराठी शब्द संग्रह:

1. Ridiculous (रिडिक्युलस) - हास्यास्पद

2. Illogical (इललॉजिकल) - तर्कहीन

3. Nonsensical (नॉनसेन्सिकल) - निरर्थक

- लक्षात ठेवण्याची युक्ती: "Absurd" मध्ये "surd" आहे, जे गणितात "अपरिमेय संख्या" (irrational number) दर्शवते - म्हणजेच जे तर्काला (logic) धरून नाही ते absurd.

- MPSC/UPSC सराव प्रश्न: Q. The synonym of "Absurd" is: A) Logical B) Ridiculous C) Sensible D) Wise उत्तर: B

- विद्यार्थी कुठे चुकतात: विद्यार्थी "Absurd" आणि "Abstain" यांच्या स्पेलिंगमध्ये सुरुवातीचे अक्षर सारखे असल्याने गल्लत करतात.

5. Abundant (अबन्डंट)

- मराठी अर्थ: विपुल, पुष्कळ English Meaning/Synonyms: ample, bounteous, copious, plentiful

- उत्पत्ती: लॅटिन "abundare" पासून आला असून "ab" (पासून) + "unda" (लाट/पाणी) यांच्या संयोगातून तयार झाला आहे - मूळ अर्थ "लाटांप्रमाणे उसळून येणे", म्हणजेच मुबलक प्रमाणात असणे.

- Cloze Test Example:

Thanks to good monsoon rains, the district received an (1)_____ water supply this year. Farmers reported (2)_____ harvests of wheat and cotton. The government warehouse now has (3)_____ stock of grains for distribution under the food security scheme.

पर्याय: (1) A) abundant B) absurd C) advise D) accord (2) A) ample B) affect C) adept D) advice (3) A) plentiful B) affection C) adverse D) accede

उत्तरे: (1) A, (2) A, (3) A

- पूर्ण परिच्छेदाचा मराठी अर्थ: चांगल्या पावसाळ्यामुळे (monsoon rains), जिल्ह्याला यंदा विपुल (abundant) पाणीपुरवठा (water supply) मिळाला. शेतकऱ्यांनी गहू आणि कापसाचे (wheat and cotton) मुबलक (ample) उत्पन्न झाल्याचे सांगितले. अन्न सुरक्षा योजनेअंतर्गत (food security scheme) वितरणासाठी शासकीय गोदामात (warehouse) आता धान्याचा पुष्कळ (plentiful) साठा आहे.

- चालू घडामोडींशी संबंध: This year's good rainfall has ensured an abundant supply of vegetables in the local markets, bringing down prices significantly. मराठी अर्थ: यंदाच्या चांगल्या पावसामुळे स्थानिक बाजारपेठांमध्ये (local markets) भाजीपाल्याचा विपुल पुरवठा सुनिश्चित झाला असून, त्यामुळे किमती लक्षणीयरीत्या (significantly) कमी झाल्या आहेत.

- मराठी शब्द संग्रह:

1. Ample (अॅम्पल) - पुरेसे/भरपूर

2. Plentiful (प्लेंटीफुल) - मुबलक

3. Surplus (सरप्लस) - अतिरिक्त

- लक्षात ठेवण्याची युक्ती: "Abundant" मध्ये "bund" (बांध/धरण) आहे - जिथे धरणात पाणी मुबलक (abundant) साठवले जाते.
- MPSC/UPSC सराव प्रश्न: Q. The synonym of "Abundant" is: A) Scarce B) Plentiful C) Limited D) Insufficient उत्तर: B
- विद्यार्थी कुठे चुकतात: विद्यार्थी "Abundant" चा विरुद्धार्थी शब्द "Scarce" (दुर्मिळ) याच्याशी अर्थाची अदलाबदल करून चुकीच्या वाक्यात वापर करतात.

6. Accede (अॅक्सीड)

- मराठी अर्थ: स्वीकार करणे, मान्य करणे English Meaning/Synonyms: agree, assent, consent
- उत्पत्ती: लॅटिन "accedere" पासून आला असून "ad" (कडे) + "cedere" (जाणे/झुकणे) यांच्या संयोगातून तयार झाला आहे - म्हणजेच एखाद्या मताकडे झुकणे, त्याला मान्यता देणे.
- Cloze Test Example:

After a long negotiation, the union leaders finally (1)_____ to the management's revised proposal. The workers had to (2)_____ that the new terms were fair. The company director gave his (3)_____ with a formal signature on the agreement.

पर्याय: (1) A) acceded B) absconded C) abstained D) advised (2) A) agree B) affect C) adopt D) adept (3) A) assent B) advice C) affection D) adverse

उत्तरे: (1) A, (2) A, (3) A

- पूर्ण परिच्छेदाचा मराठी अर्थ: दीर्घ वाटाघाटीनंतर (negotiation), कामगार संघटनेच्या नेत्यांनी (union leaders) अखेर व्यवस्थापनाच्या (management) सुधारित प्रस्तावाला (revised proposal) मान्यता दिली (acceded). कामगारांना नवीन अटी (terms) योग्य असल्याचे मान्य (agree) करावे लागले. कंपनी संचालकाने (company director) करारावर (agreement) औपचारिक स्वाक्षरीसह (formal signature) आपली संमती (assent) दिली.
- चालू घडामोडींशी संबंध: The state government has acceded to the demands of the farmers' union regarding fair pricing of agricultural produce. मराठी अर्थ: कृषी उत्पाणाच्या (agricultural produce) योग्य किंमतीबाबत (fair pricing) शेतकरी संघटनेच्या मागण्यांना राज्य शासनाने मान्यता दिली आहे.
- मराठी शब्द संग्रह:
 1. Consent (कन्सेंट) - संमती
 2. Assent (असेंट) - अनुमती
 3. Concede (कन्सीड) - मान्य करणे (हार मानताना)
- लक्षात ठेवण्याची युक्ती: "Accede" मध्ये "cede" आहे, जो "concede" (हार मानणे) शी संबंधित आहे - म्हणजेच एखाद्या मताला मान्यता देणे.
- MPSC/UPSC सराव प्रश्न: Q. The synonym of "Accede" is: A) Refuse B) Consent C) Reject D) Oppose उत्तर: B
- विद्यार्थी कुठे चुकतात: विद्यार्थी "Accede" आणि "Exceed" (ओलांडणे/जास्त होणे) यांच्या उच्चाराने आणि

स्पेलिंगमध्ये गोंधळ करतात - दोन्ही शब्दांचे अर्थ पूर्णपणे वेगळे आहेत.

स्वयं-चाचणी (Self-Test) - रिकाम्या जागा भरा

1. The accused tried to _____ from the police station at midnight. (फरार होणे)
2. The court's decision was _____ and could not be appealed. (निःसंशय)
3. Devotees _____ from non-vegetarian food during the festival. (टाळणे)
4. His excuse for missing the exam sounded completely _____. (हास्यास्पद)
5. The region received an _____ supply of rainfall this year. (विपुल)
6. The board members finally _____ to the new merger proposal. (मान्य करणे)

उत्तरे: 1. abscond, 2. absolute, 3. abstain, 4. absurd, 5. abundant, 6. acceded

भाग 4 मधील सर्व शब्दांचा एकत्रित सारांश तक्ता

1. Abscond - फरार होणे (flee, escape, decamp)
2. Absolute - परिपूर्ण, निःसंशय (conclusive, perfect, unalterable)
3. Abstain - टाळणे (avoid, forgo, refrain)
4. Absurd - हास्यास्पद (foolish, ridiculous, silly)
5. Abundant - विपुल, पुष्कळ (ample, bounteous, copious, plentiful)
6. Accede - स्वीकार करणे (agree, assent, consent)

मिश्रित MPSC/UPSC सराव प्रश्न (3 प्रश्न)

Q1. Select the word closest in meaning to "Abscond": A) Remain B) Decamp C) Accept D) Assist उत्तर: B

Q2. "The evidence was absolute" means the evidence was: A) Doubtful B) Weak C) Conclusive D) Missing उत्तर: C

Q3. Choose the correct synonym for "Abundant": A) Scarce B) Copious C) Limited D) Rare उत्तर: B

सामान्य चुकांची यादी (चुकीचे वाक्य विरुद्ध बरोबर वाक्य)

चुकीचे: The minister will abstain the meeting tomorrow. बरोबर: The minister will abstain from the meeting tomorrow.

चुकीचे: His argument was absurd but logical. बरोबर: His argument was absurd and illogical.

चुकीचे: The thief was found guilty of abscond. बरोबर: The thief was found guilty of absconding.

भाग 5 - Antonyms

मित्रांनो, Antonyms (विरुद्धार्थी शब्द) शिकताना आपण पुन्हा Cloze Test पद्धतीचा वापर करणार आहोत. या भागात मूळ शब्द आणि त्यांचे विरुद्धार्थी शब्द एकत्र समजून घेऊया.

1. Absurd (अॅबसर्ड) x Rational (रॅशनल)

- मराठी अर्थ: Absurd - हास्यास्पद, खुळवट Rational (विरुद्धार्थी) - तार्किक, सुज्ञ
- English Meaning: Absurd - foolish, illogical Rational - sage, reasonable
- उत्पत्ती: "Rational" हा शब्द लॅटिन "ratio" (तर्क/हिशोब) पासून आला आहे - म्हणजेच तर्कावर आधारित विचार करणारा. "Absurd" च्या अगदी विरुद्ध, जिथे तर्काचा पूर्ण अभाव असतो.
- Cloze Test Example:

The villager's belief that the drought was caused by a curse seemed (1)_____ to the scientist. However, the scientist gave a (2)_____ explanation based on rainfall data. The district officer found the scientist's approach far more (3)_____ than the superstitious claims.

पर्याय: (1) A) rational B) absurd C) sage D) reasonable (2) A) rational B) absurd C) foolish D) illogical (3) A) sage B) absurd C) foolish D) illogical

उत्तरे: (1) B, (2) A, (3) A

- पूर्ण परिच्छेदाचा मराठी अर्थ: दुष्काळ (drought) हा शापामुळे (curse) झाला असल्याची गावकऱ्याची समजूत शास्त्रज्ञाला हास्यास्पद (absurd) वाटली. मात्र, शास्त्रज्ञाने पर्जन्यमानाच्या (rainfall data) आधारे तार्किक (rational) स्पष्टीकरण दिले. जिल्हा अधिकाऱ्याला (district officer) शास्त्रज्ञाचा दृष्टिकोन अंधश्रद्धेच्या दाव्यापेक्षा (superstitious claims) खूपच सुज्ञ (sage) वाटला.
- मराठी शब्द संग्रह:
 1. Illogical (इललॉजिकल) - तर्कहीन
 2. Sensible (सेन्सिबल) - समंजस
 3. Reasonable (रिझनेबल) - वाजवी

लक्षात ठेवण्याची युक्ती: "Rational" मध्ये "ratio" आहे - जो तर्काच्या (ratio/logic) आधारे विचार करतो तो rational.

MPSC/UPSC सराव प्रश्न: Q. The antonym of "Absurd" is: A) Ridiculous B) Rational C) Silly D) Foolish उत्तर: B

- विद्यार्थी कुठे चुकतात: विद्यार्थी "Rational" आणि "National" या शब्दांच्या स्पेलिंगमध्ये गल्लत करतात.

2. Abundance (अबन्डन्स) x Dearth (डर्थ)

- मराठी अर्थ: Abundance - विपुलता Dearth (विरुद्धार्थी) - वाण, कमतरता
- English Meaning: Abundance - plentifulness Dearth - shortage
- उत्पत्ती: "Dearth" हा जुन्या इंग्रजी "deore" (महाग/दुर्मिळ) या शब्दापासून आला आहे - जेव्हा एखादी वस्तू दुर्मिळ असते तेव्हा ती महाग होते, यावरून "टंचाई" हा अर्थ रूढ झाला.
- Cloze Test Example:

This year's good monsoon has led to an (1)_____ of foodgrains across the state. Last year, however, the region faced a severe (2)_____ of water due to poor rainfall. The sudden (3)_____ of vegetables in urban markets pushed prices to record highs.

पर्याय: (1) A) abundance B) dearth C) shortage D) scarcity (2) A) abundance B) dearth C) plenty D) surplus (3) A) abundance B) dearth C) plentifulness D) surplus

उत्तरे: (1) A, (2) B, (3) B

- पूर्ण परिच्छेदाचा मराठी अर्थ: यंदाच्या चांगल्या पावसाळ्यामुळे (monsoon) राज्यभर अन्नधान्याची (foodgrains) विपुलता (abundance) निर्माण झाली आहे. मात्र, गेल्या वर्षी कमी पावसामुळे (poor rainfall) त्या भागाला पाण्याच्या तीव्र कमतरतेचा (dearth) सामना करावा लागला. शहरी बाजारपेठांमध्ये (urban markets) भाजीपाल्याच्या अचानक झालेल्या टंचाईमुळे (dearth) किमती विक्रमी उच्चांकावर (record highs) पोहोचल्या.
- मराठी शब्द संग्रह:
 1. Shortage (शॉर्टेज) - टंचाई
 2. Scarcity (स्कार्सिटी) - दुर्मिळता
 3. Plenty (प्लेंटी) - विपुलता
- लक्षात ठेवण्याची युक्ती: "Dearth" उच्चारायला "Death" (मृत्यू) सारखे वाटते - जिथे टंचाई असते तिथे उपासमारीने मृत्यूचा धोका वाढतो.

MPSC/UPSC सराव प्रश्न: Q. The antonym of "Abundance" is: A) Plenty B) Dearth C) Surplus D) Ample उत्तर: B

- विद्यार्थी कुठे चुकतात: विद्यार्थी "Dearth" आणि "Death" या दोन शब्दांच्या उच्चारात आणि स्पेलिंगमध्ये गोंधळ करतात.

3. Accept (अॅक्सेप्ट) x Reject (रिजेक्ट)

- मराठी अर्थ: Accept - स्वीकार करणे Reject (विरुद्धार्थी) - नाकारणे, नापसंत करणे
- English Meaning: Accept - to receive willingly Reject - refuse
- उत्पत्ती: "Reject" हा लॅटिन "re" (मागे) + "jacere" (फेकणे) यांच्या संयोगातून आला आहे - म्हणजेच एखादी गोष्ट परत फेकून देणे, नाकारणे.
- Cloze Test Example:

The selection committee decided to (1)_____ his application due to incomplete documents. He had hoped the panel would (2)_____ his request for reconsideration. Unfortunately, the officer had to (3)_____ the appeal once again citing procedural issues.

पर्याय: (1) A) accept B) reject C) accede D) abscond (2) A) accept B) reject C) refuse D) abstain (3) A) accept B) reject C) accede D) advise

उत्तरे: (1) B, (2) A, (3) B

- पूर्ण परिच्छेदाचा मराठी अर्थ: अपूर्ण कागदपत्रांमुळे (incomplete documents) निवड समितीने (selection committee) त्याचा अर्ज नाकारण्याचे (reject) ठरवले. फेरविचारासाठी (reconsideration) केलेली त्याची विनंती समिती स्वीकारेल (accept) अशी त्याला आशा होती. दुर्दैवाने, प्रक्रियात्मक (procedural) अडचणी सांगून अधिकाऱ्याला पुन्हा एकदा अपील (appeal) नाकारावे (reject) लागले.
- मराठी शब्द संग्रह:

1. Receive (रिसीव्ह) - स्वीकारणे

2. Refuse (रिफ्युज) - नकार देणे

3. Decline (डिक्लाइन) - नाकारणे

- लक्षात ठेवण्याची युक्ती: "Reject" मध्ये "eject" (बाहेर फेकणे) आहे - जी गोष्ट बाहेर फेकली जाते ती नाकारलेली (rejected) असते.
- MPSC/UPSC सराव प्रश्न: Q. The antonym of "Accept" is: A) Receive B) Reject C) Welcome D) Agree उत्तर: B
- विद्यार्थी कुठे चुकतात: विद्यार्थी "Accept" आणि "Except" (वगळून) या दोन वेगळ्या शब्दांच्या स्पेलिंगमध्ये गल्लत करतात.

4. Accord (अकॉर्ड) x Discord (डिसकॉर्ड)

- मराठी अर्थ: Accord - सहमत, सुसंवाद Discord (विरुद्धार्थी) - मतभेद, दुमत
- English Meaning: Accord - agreement, harmony Discord - disagreement
- उत्पत्ती: दोन्ही शब्द लॅटिन "cor/cordis" (हृदय) पासून आले आहेत. "Accord" म्हणजे हृदयांचे एकत्र येणे (सुसंवाद), तर "dis" (विरुद्ध) जोडल्याने "Discord" म्हणजे हृदयांमधील विसंगती (मतभेद).
- Cloze Test Example:

After months of dialogue, both neighbouring states reached an (1)_____ on sharing river water. Earlier, there was severe (2)_____ between the two governments regarding irrigation rights. This peaceful (3)_____ is expected to benefit farmers on both sides of the border.

पर्याय: (1) A) accord B) discord C) disagreement D) conflict (2) A) accord B) discord C) harmony D) agreement (3) A) accord B) discord C) disagreement D) conflict

उत्तरे: (1) A, (2) B, (3) A

- पूर्ण परिच्छेदाचा मराठी अर्थ: अनेक महिन्यांच्या संवादानंतर (dialogue), दोन्ही शेजारील राज्यांनी नदीचे पाणी वाटून घेण्याबाबत (sharing river water) सहमती (accord) दर्शवली. यापूर्वी, सिंचन हक्कांबाबत (irrigation rights) दोन्ही सरकारांमध्ये (governments) तीव्र मतभेद (discord) होते. या शांततापूर्ण सहमतीचा (accord) फायदा सीमेच्या दोन्ही बाजूंच्या शेतकऱ्यांना होईल अशी अपेक्षा आहे.
- मराठी शब्द संग्रह:
 1. Harmony (हार्मनी) - सुसंवाद
 2. Disagreement (डिसअग्रीमेंट) - मतभेद
 3. Consensus (कन्सेन्सस) - एकमत
- लक्षात ठेवण्याची युक्ती: "Accord" मध्ये "cord" (हृदय/तार) आहे - जेव्हा दोन हृदये (mind) एकसुरात जुळतात तेव्हा accord निर्माण होतो.
- MPSC/UPSC सराव प्रश्न: Q. The antonym of "Accord" is: A) Harmony B) Discord C) Agreement D) Consensus उत्तर: B
- विद्यार्थी कुठे चुकतात: विद्यार्थी "Accord" (सुसंवाद) आणि "Afford" (परवडणे) या दोन वेगळ्या शब्दांची अदलाबदल करतात.

5. Accumulate (अक्युमुलेट) x Disperse (डिस्पर्स)

- मराठी अर्थ: Accumulate - साठवणे, संचय करणे Disperse (विरुद्धार्थी) - विखुरणे, पसरणे, वाया
- English Meaning: Accumulate - to gather, collect Disperse - dissipate
- उत्पत्ती: "Disperse" हा लॅटिन "dis" (वेगवेगळ्या दिशांना) + "spargere" (शिंपडणे) यांच्या संयोगातून आला आहे - म्हणजेच एकत्रित गोष्ट वेगवेगळ्या दिशेला विखुरणे.
- Cloze Test Example:

Over the years, the farmer managed to (1)_____ enough savings to buy a tractor. However, unexpected medical expenses caused his savings to (2)_____ quickly. The police used mild force to (3)_____ the crowd gathered outside the collector's office.

पर्याय: (1) A) accumulate B) disperse C) dissipate D) scatter (2) A) accumulate B) disperse C) gather D) collect (3) A) accumulate B) disperse C) gather D) save

उत्तरे: (1) A, (2) B, (3) B

- पूर्ण परिच्छेदाचा मराठी अर्थ: अनेक वर्षांत, शेतकऱ्याने ट्रॅक्टर खरेदी करण्यासाठी पुरेशी बचत (savings) साठवण्यात (accumulate) यश मिळवले. मात्र, अनपेक्षित वैद्यकीय खर्चांमुळे (medical expenses) त्याची बचत झपाट्याने विखुरली (disperse) गेली. जिल्हाधिकारी कार्यालयाबाहेर (collector's office) जमलेल्या गर्दीला पांगवण्यासाठी (disperse) पोलिसांनी सौम्य बळाचा वापर केला.
- मराठी शब्द संग्रह:
 1. Gather (गॅदर) - जमवणे
 2. Scatter (स्कॅटर) - विखुरणे
 3. Dissipate (डिसिपेट) - वाया जाणे
- लक्षात ठेवण्याची युक्ती: "Disperse" मध्ये "spread" (पसरणे) चा भाव आहे - एकत्र साठलेली गोष्ट सर्वत्र पसरते.
- MPSC/UPSC सराव प्रश्न: Q. The antonym of "Accumulate" is: A) Gather B) Disperse C) Collect D) Store उत्तर: B
- विद्यार्थी कुठे चुकतात: विद्यार्थी "Disperse" आणि "Disburse" (वितरण करणे, विशेषतः पैशांचे) या दोन वेगळ्या शब्दांच्या स्पेलिंगमध्ये गल्लत करतात.

6. Accusation (अक्युझेशन) x Defence (डिफेन्स)

- मराठी अर्थ: Accusation - आरोप Defence (विरुद्धार्थी) - बचाव, निर्दोषपणा
- English Meaning: Accusation - charge, allegation Defence - exoneration
- उत्पत्ती: "Defence" हा लॅटिन "defendere" (दूर ठेवणे/रक्षण करणे) पासून आला आहे - म्हणजेच आरोपापासून स्वतःचे रक्षण करणे.
- Cloze Test Example:

The officer faced a serious (1)_____ of corruption during the departmental inquiry. His lawyer prepared a strong (2)_____ based on documentary evidence. After a thorough investigation, the officer received complete (3)_____ from all charges.

पर्याय: (1) A) accusation B) defence C) exoneration D) allegation (2) A) accusation B) defence C) charge D) allegation (3) A) accusation B) defence C) exoneration D) charge
उत्तरे: (1) A, (2) B, (3) C

- पूर्ण परिच्छेदाचा मराठी अर्थ: विभागीय चौकशीदरम्यान (departmental inquiry) अधिकाऱ्याला भ्रष्टाचाराच्या (corruption) गंभीर आरोपाला (accusation) सामोरे जावे लागले. त्याच्या वकिलाने (lawyer) कागदोपत्री पुराव्याच्या (documentary evidence) आधारे भक्कम बचाव (defence) तयार केला. सखोल तपासानंतर (thorough investigation), अधिकाऱ्याला सर्व आरोपांतून संपूर्ण निर्दोषपणा (exoneration) मिळाला.
- मराठी शब्द संग्रह:
 1. Allegation (अॅलिंगेशन) - आरोप
 2. Charge (चार्ज) - दोषारोप
 3. Exoneration (एक्सोनरेशन) - निर्दोष मुक्तता
- लक्षात ठेवण्याची युक्ती: "Accusation" मध्ये "accuse" (दोष देणे) आहे, तर "Defence" मध्ये "defend" (रक्षण करणे) आहे - दोन्ही एकमेकांच्या विरुद्ध क्रिया आहेत.
- MPSC/UPSC सराव प्रश्न: Q. The antonym of "Accusation" is: A) Charge B) Allegation C) Defence D) Blame उत्तर: C
- विद्यार्थी कुठे चुकतात: विद्यार्थी "Defence" चे स्पेलिंग अमेरिकन इंग्रजीत "Defense" असे लिहितात, पण भारतीय परीक्षा पद्धतीत ब्रिटिश स्पेलिंग "Defence" वापरणे अपेक्षित असते.

स्वयं-चाचणी (Self-Test) - रिकाम्या जागा भरा

1. His theory sounded _____ but was based on solid research. (तार्किक - antonym of absurd)
2. The state faced a _____ of essential medicines during the crisis. (टंचाई)
3. The panel decided to _____ the flawed proposal. (नाकारणे)
4. There was complete _____ between the two political parties on the issue. (मतभेद)
5. Unexpected expenses caused his savings to _____ rapidly. (विखुरणे)
6. After the trial, he received full _____ from the charges. (निर्दोषपणा)

उत्तरे: 1. rational, 2. dearth, 3. reject, 4. discord, 5. disperse, 6. defence/exoneration

भाग 5 मधील सर्व शब्दांचा एकत्रित सारांश तक्ता

1. Absurd x Rational - हास्यास्पद x तार्किक
2. Abundance x Dearth - विपुलता x टंचाई
3. Accept x Reject - स्वीकार करणे x नाकारणे
4. Accord x Discord - सहमत x मतभेद
5. Accumulate x Disperse - साठवणे x विखुरणे
6. Accusation x Defence - आरोप x बचाव

मिश्रित MPSC/UPSC सराव प्रश्न (3 प्रश्न)

Q1. Select the antonym of "Dearth": A) Shortage B) Scarcity C) Abundance D) Famine
उत्तर: C

Q2. "The two committees reached a state of complete discord" means: A) Full agreement
B) Complete disagreement C) Mutual respect D) Silent cooperation उत्तर: B

Q3. Choose the antonym of "Accumulate": A) Gather B) Store C) Disperse D) Collect उत्तर: C

सामान्य चुकांची यादी (चुकीचे वाक्य विरुद्ध बरोबर वाक्य)

चुकीचे: The region faced a great abundance of water during the drought. बरोबर: The region faced a great dearth of water during the drought.

चुकीचे: The committee decided to accord his flawed application. बरोबर: The committee decided to reject his flawed application.

चुकीचे: He tried hard to disperse wealth for his retirement. बरोबर: He tried hard to accumulate wealth for his retirement.

भाग 6 - Spellings

मित्रांनो, स्पेलिंग हा भाग परीक्षेत थेट गुण मिळवून देणारा विभाग आहे. योग्य सराव केल्यास चुका सहज टाळता येतात. चला सुरुवात करूया.

1. Accessory / Accessary (अॅक्सेसरी)

- मराठी अर्थ: गुन्हेगाराचा साथीदार, उपयुक्त वस्तू Spelling Note: "Accessory" (दोन 'c', दोन 's') हा सर्वसामान्य स्पेलिंग आहे; "Accessary" हा जुना/कायदेशीर संदर्भातील पर्यायी स्पेलिंग आहे.
- उत्पत्ती: लॅटिन "accessorius" पासून आला असून "ad" (कडे) + "cedere" (जाणे) यांच्या संयोगातून तयार झाला आहे - म्हणजेच मुख्य गोष्टीला जोडलेली किंवा तिच्यासोबत असणारी वस्तू/व्यक्ती.
- Example: The police arrested him as an accessory to the robbery case.
- मराठी भाषांतर: पोलिसांनी त्याला दरोड्याच्या (robbery) प्रकरणात गुन्हेगाराचा साथीदार (accessory) म्हणून अटक केली.
- चालू घडामोडींशी संबंध: In several fraud cases registered under cyber laws, close associates are often charged as accessories to the crime. मराठी अर्थ: सायबर कायदांतर्गत (cyber laws) नोंदवलेल्या अनेक फसवणुकीच्या प्रकरणांमध्ये, जवळचे सहकारी (close associates) अनेकदा गुन्हाचे साथीदार म्हणून दोषी ठरवले जातात.

● मराठी शब्द संग्रह:

1. Accomplice (अॅकॉम्प्लिस) - साथीदार

2. Abettor (अबेटर) - चिथावणी देणारा

- लक्षात ठेवण्याची युक्ती: "Access" + "ory" - जो कोणी गुन्हात "access" (प्रवेश/सहभाग) मिळवतो तो accessory.
- MPSC/UPSC सराव प्रश्न: Q. Choose the correctly spelled word: A) Acessory B) Accessory C) Aecessorry D) Accesory उत्तर: B

- विद्यार्थी कुठे चुकतात: विद्यार्थी "cc" आणि "ss" यांपैकी एकच अक्षर दुहेरी लिहितात, पण दोन्ही (cc आणि ss) दुहेरी आहेत हे विसरतात.

2. Accidentally (अॅक्सीडेंटली)

- मराठी अर्थ: चुकून, योगायोगाने Spelling Note: "Accident" + "al" + "ly" - शेवटी "ally" येते, "antly" नाही.
- उत्पत्ती: लॅटिन "accidere" (घडणे) पासून आला असून "ad" (कडे) + "cadere" (पडणे) यांच्या संयोगातून तयार झाला आहे - म्हणजेच अनपेक्षितपणे घडलेली घटना.
- Example: The clerk accidentally deleted an important government file from the computer.
- मराठी भाषांतर: लिपिकाने (clerk) चुकून (accidentally) संगणकावरील (computer) महत्वाची शासकीय फाईल डिलीट केली.
- चालू घडामोडींशी संबंध: During the survey, officials accidentally recorded incorrect data, which delayed the release of the census report. मराठी अर्थ: सर्वेक्षणादरम्यान (survey), अधिकाऱ्यांनी चुकून चुकीची माहिती नोंदवली, ज्यामुळे जनगणना अहवाल (census report) प्रसिद्ध होण्यास विलंब झाला.
- मराठी शब्द संग्रह:
 1. Unintentionally (अनइंटेंशनली) - अनवधानाने
 2. Inadvertently (इनअॅडव्हर्टेंटली) - नकळत
- लक्षात ठेवण्याची युक्ती: "Accident" (अपघात) + "ally" - अपघाताने घडणारी गोष्ट म्हणजे accidentally.
- MPSC/UPSC सराव प्रश्न: Q. Choose the correctly spelled word: A) Accidentally B) Accidentaly C) Accidentally D) Accidentally उत्तर: C
- विद्यार्थी कुठे चुकतात: विद्यार्थी सर्वात जास्त "Accidentally" ऐवजी "Accidently" असे चुकीचे लिहितात - मधील "al" हे अक्षर विसरतात.

3. Accommodate (अॅकॉमोडेट)

- मराठी अर्थ: सामावणे, राहण्याची सोय Spelling Note: दोन 'c' आणि दोन 'm' - हा शब्द सर्वाधिक चुकीने लिहिला जाणारा शब्द आहे.
- उत्पत्ती: लॅटिन "accommodare" पासून आला असून "ad" (कडे) + "commodus" (सोयीस्कर) यांच्या संयोगातून तयार झाला आहे - म्हणजेच एखाद्याला सोयीस्कर जागा किंवा व्यवस्था करून देणे.
- Example: The hostel was renovated to accommodate more students from rural areas.
- मराठी भाषांतर: ग्रामीण भागातील (rural areas) अधिक विद्यार्थ्यांना सामावून घेण्यासाठी (accommodate) वसतिगृहाचे (hostel) नूतनीकरण (renovated) करण्यात आले.
- चालू घडामोडींशी संबंध: The state government has decided to accommodate flood-affected families in temporary relief camps. मराठी अर्थ: पूरग्रस्त (flood-affected) कुटुंबांना तात्पुरत्या मदत छावण्यांमध्ये (relief camps) सामावून घेण्याचा निर्णय राज्य शासनाने घेतला आहे.

- मराठी शब्द संग्रह:

1. Accommodation (अॅकॉमोडेशन) - निवास व्यवस्था

2. House (हाउस) - सामावून घेणे

लक्षात ठेवण्याची युक्ती: "Accommodate" मध्ये दोन "c" (Comfortable) आणि दोन "m" (Much room) आहेत - म्हणजेच पुरेशी सोयीस्कर जागा.

MPSC/UPSC सराव प्रश्न: Q. Choose the correctly spelled word: A) Acommodate B) Accomodate C) Accommodate D) Accomadate उत्तर: C

- विद्यार्थी कुठे चुकतात: विद्यार्थी बहुतांश वेळा "Accommodate" ऐवजी "Accomodate" (एकच 'm') असे चुकीचे लिहितात - हा MPSC परीक्षेतील सर्वाधिक सामान्य चुकीचा स्पेलिंग आहे.

4. Accordance (अकॉर्डन्स)

- मराठी अर्थ: च्या नुसार, त्याप्रमाणे Spelling Note: "Accord" + "ance" - "ence" नाही तर "ance" येते.
- उत्पत्ती: लॅटिन "cor/cordis" (हृदय) पासून आला असून एकमेकांशी सुसंगत असणे, नियमांनुसार वागणे या अर्थाने रूढ झाला.
- Example: The committee took action in accordance with the rules laid down by the government.
- मराठी भाषांतर: शासनाने घालून दिलेल्या नियमांनुसार (in accordance with) समितीने कारवाई (action) केली.
- चालू घडामोडींशी संबंध: In accordance with the new education policy, universities are revising their curriculum structures. मराठी अर्थ: नवीन शैक्षणिक धोरणानुसार (new education policy), विद्यापीठे त्यांच्या अभ्यासक्रम रचनांमध्ये (curriculum structures) सुधारणा करत आहेत.
- मराठी शब्द संग्रह:
 1. Conformity (कन्फॉर्मिटी) - अनुरूपता
 2. Compliance (कम्प्लायन्स) - पालन
- लक्षात ठेवण्याची युक्ती: "Accord" (सहमती) + "ance" - जे सहमतीनुसार (accordance) केले जाते.
- MPSC/UPSC सराव प्रश्न: Q. Choose the correctly spelled word: A) Accordence B) Accordance C) Acordance D) Accordanse उत्तर: B
- विद्यार्थी कुठे चुकतात: विद्यार्थी "ance" ऐवजी "ence" असे चुकीचे लिहितात, कारण अनेक इंग्रजी शब्दांत "ence" जास्त वापरले जाते.

5. Accustomed (अकस्टम्ड)

- मराठी अर्थ: नित्याच्या, रोजचा Spelling Note: "Accustom" + "ed" - दोन 'c' लक्षात ठेवावेत.
- उत्पत्ती: "Ac" (कडे) + "custom" (सवय/रीत) यांच्या संयोगातून तयार झाला आहे - म्हणजेच एखाद्या गोष्टीची सवय होणे.
- Example: The new officer soon became accustomed to the working style of the

rural administration.

- मराठी भाषांतर: नवीन अधिकारी लवकरच ग्रामीण प्रशासनाच्या (rural administration) कामाच्या पद्धतीशी सरावलेला (accustomed) झाला.
- चालू घडामोडींशी संबंध: Citizens are gradually becoming accustomed to using digital payment methods for government services. मराठी अर्थ: शासकीय सेवांसाठी (government services) डिजिटल पेमेंट पद्धती वापरण्याची नागरिकांना हळूहळू सवय होत आहे.
- मराठी शब्द संग्रह:
 1. Habituated (हॅबिच्युएटेड) - सवय झालेला
 2. Familiar (फॅमिलियर) - परिचित
- लक्षात ठेवण्याची युक्ती: "Custom" (सवय) मध्ये "Ac" जोडून "Accustomed" - म्हणजे सवय झालेला.
- MPSC/UPSC सराव प्रश्न: Q. Choose the correctly spelled word: A) Acustomed B) Accustommed C) Accustomed D) Accustumed उत्तर: C
- विद्यार्थी कुठे चुकतात: विद्यार्थी एकच "c" वापरून "Acustomed" असे चुकीचे लिहितात.

6. Achieve (अचीव्ह)

- मराठी अर्थ: साध्य करणे Spelling Note: "i" आधी येते, "e" नंतर - "ei" नाही तर "ie" (Achieve, believe प्रमाणे).
- उत्पत्ती: जुन्या फ्रेंच "achever" पासून आला असून लॅटिन "ad" (कडे) + "caput" (डोके/शेवट) यांच्या संयोगातून तयार झाला आहे - म्हणजेच एखाद्या कामाचा शेवटपर्यंत पूर्ण करणे, यश मिळवणे.
- Example: She worked hard day and night to achieve success in the competitive examination.
- मराठी भाषांतर: स्पर्धा परीक्षेत (competitive examination) यश साध्य करण्यासाठी (achieve) तिने रात्रंदिवस मेहनत केली.
- चालू घडामोडींशी संबंध: India aims to achieve its renewable energy targets well before the set deadline. मराठी अर्थ: निर्धारित मुदतीपूर्वीच (deadline) भारताचे लक्ष्य अक्षय ऊर्जा (renewable energy) उद्दिष्टे साध्य करण्याचे आहे.
- मराठी शब्द संग्रह:
 1. Accomplish (अकॉम्प्लिश) - पूर्ण करणे
 2. Attain (अटेन) - प्राप्त करणे
- लक्षात ठेवण्याची युक्ती: "i before e except after c" हा नियम लक्षात ठेवा - Achieve मध्ये "c" नंतर "e" नाही, त्यामुळे "ie" येते.
- MPSC/UPSC सराव प्रश्न: Q. Choose the correctly spelled word: A) Acheive B) Achieve C) Achieve D) Acheve उत्तर: B
- विद्यार्थी कुठे चुकतात: विद्यार्थी "ie" ऐवजी "ei" असे उलट क्रमाने लिहितात - "Acheive" ही सर्वात सामान्य चूक आहे.

7. Acknowledge (अकनॉलेज)

- मराठी अर्थ: कबूल करणे, सत्य स्वीकारणे, ओळख देणे Spelling Note: "Ac" + "knowledge" - "k" मूक (silent) आहे, पण लिहावा लागतो.
 - उत्पत्ती: "Ac" (कडे) + "knowledge" (ज्ञान) यांच्या संयोगातून तयार झाला आहे - म्हणजेच एखाद्या गोष्टीचे ज्ञान/सत्यता मान्य करणे.
 - Example: The government acknowledged the contribution of frontline workers during the pandemic.
 - मराठी भाषांतर: महामारीच्या (pandemic) काळात आघाडीच्या कर्मचाऱ्यांच्या (frontline workers) योगदानाची शासनाने कबुली दिली (acknowledged).
 - चालू घडामोडींशी संबंध: The Chief Minister acknowledged the demands of farmers and promised a review of the current policy. मराठी अर्थ: मुख्यमंत्र्यांनी (Chief Minister) शेतकऱ्यांच्या मागण्या मान्य केल्या आणि सध्याच्या धोरणाचा आढावा घेण्याचे आश्वासन दिले.
 - मराठी शब्द संग्रह:
 1. Admit (अॅडमिट) - मान्य करणे
 2. Recognize (रेकग्नाइझ) - ओळख देणे
 - लक्षात ठेवण्याची युक्ती: "Knowledge" (ज्ञान) या शब्दात "Ac" जोडा - जेव्हा तुम्हाला एखाद्या गोष्टीचे "knowledge" (ज्ञान) असते तेव्हाच तुम्ही ती acknowledge करू शकता.
 - MPSC/UPSC सराव प्रश्न: Q. Choose the correctly spelled word: A) Aknowledge B) Acknowledge C) Acknowlege D) Acknowledje उत्तर: B
 - विद्यार्थी कुठे चुकतात: विद्यार्थी "knowledge" मधील मूक "k" विसरून "Acnowledge" असे चुकीचे लिहितात.
 -
-
8. Acquaintance (अक्वेंटन्स)
- मराठी अर्थ: ओळखीचा, परिचित Spelling Note: "Ac" + "quaint" + "ance" - "qu" नंतर लगेच "ai" येते.
 - उत्पत्ती: लॅटिन "cognoscere" (जाणणे) पासून विकसित होऊन जुन्या फ्रेंच "acointance" द्वारे इंग्रजीत आला - म्हणजेच ज्याची ओळख आहे अशी व्यक्ती.
 - Example: He made the acquaintance of several senior officers during his training period.
 - मराठी भाषांतर: प्रशिक्षण कालावधीत (training period) त्याची अनेक वरिष्ठ अधिकाऱ्यांशी ओळख (acquaintance) झाली.
 - चालू घडामोडींशी संबंध: Through the district-level workshops, many young entrepreneurs made the acquaintance of successful business mentors. मराठी अर्थ: जिल्हास्तरीय कार्यशाळांच्या (workshops) माध्यमातून, अनेक तरुण उद्योजकांची (entrepreneurs) यशस्वी व्यावसायिक मार्गदर्शकांशी (mentors) ओळख झाली.
 - मराठी शब्द संग्रह:
 1. Familiarity (फॅमिलिअरिटी) - परिचय
 2. Contact (कॉन्टॅक्ट) - संपर्क
 - लक्षात ठेवण्याची युक्ती: "Acquaint" (ओळख करून देणे) + "ance" - ज्याच्याशी acquaint (ओळख)

आहे तो acquaintance.

- MPSC/UPSC सराव प्रश्न: Q. Choose the correctly spelled word: A) Acquaintance B) Acquaintence C) Acquaintance D) Acquaintanse उत्तर: C
- विद्यार्थी कुठे चुकतात: विद्यार्थी "quaint" मधील "u" विसरतात आणि "Acquaintance" असे चुकीचे लिहितात.

9. Acquisition (अक्विझिशन)

- मराठी अर्थ: ताब्यात घेतलेली गोष्ट, संपादन Spelling Note: "Ac" + "qui" + "sition" - "c" नंतर "qu" येते.
- उत्पत्ती: लॅटिन "acquirere" (मिळवणे) पासून आला असून "ad" (कडे) + "quaerere" (शोधणे) यांच्या संयोगातून तयार झाला आहे - म्हणजेच मिळवलेली/संपादन केलेली गोष्ट.
- Example: The state museum's latest acquisition is a rare 17th-century manuscript.
- मराठी भाषांतर: राज्य संग्रहालयाचे (state museum) नवीनतम संपादन (acquisition) हे 17 व्या शतकातील दुर्मिळ हस्तलिखित (manuscript) आहे.
- चालू घडामोडींशी संबंध: The government's acquisition of land for the new highway project has led to protests by local farmers. मराठी अर्थ: नवीन महामार्ग प्रकल्पासाठी (highway project) शासनाने केलेल्या जमीन संपादनामुळे (acquisition) स्थानिक शेतकऱ्यांनी आंदोलन (protests) केले.
- मराठी शब्द संग्रह:
 1. Purchase (पर्चेस) - खरेदी
 2. Procurement (प्रोक्युरमेंट) - खरेदी/मिळवणे
- लक्षात ठेवण्याची युक्ती: "Acquire" (मिळवणे) + "sition" - जे मिळवले (acquire) जाते ते acquisition.
- MPSC/UPSC सराव प्रश्न: Q. Choose the correctly spelled word: A) Aquisition B) Acquisition C) Acquisiton D) Acquisition उत्तर: B
- विद्यार्थी कुठे चुकतात: विद्यार्थी "Acquisition" आणि "Acquaintance" या दोन्ही शब्दांतील "qu" नंतरची अक्षरे (i-si-tion विरुद्ध ai-n-t-ance) गोंधळात टाकतात.
-

10. Actually (अॅक्च्युअली)

- मराठी अर्थ: वास्तविकता Spelling Note: "Actual" + "ly" - एकच "l" येतो, दुहेरी नाही.
- उत्पत्ती: लॅटिन "actualis" पासून आला असून "actus" (कृती) या मूळ शब्दाशी संबंधित आहे - म्हणजेच प्रत्यक्षात घडलेली गोष्ट, वास्तविकता.
- Example: The report claimed high production, but the actual figures were much lower.
- मराठी भाषांतर: अहवालात (report) उच्च उत्पादनाचा दावा केला होता, पण वास्तविक (actual) आकडेवारी खूपच कमी होती.
- चालू घडामोडींशी संबंध: Officials clarified that the actual number of beneficiaries under the scheme was higher than initially reported. मराठी अर्थ: योजनेअंतर्गत (scheme)

लाभार्थ्यांची (beneficiaries) वास्तविक संख्या सुरुवातीला नोंदवलेल्यापेक्षा जास्त असल्याचे अधिकाऱ्यांनी स्पष्ट केले.

● मराठी शब्द संग्रह:

1. Genuine (जेन्युईन) - खरे

2. Factual (फॅक्च्युअल) - वस्तुस्थितीदर्शक

● लक्षात ठेवण्याची युक्ती: "Actual" (वास्तविक) + "ly" - एकच "l" लक्षात ठेवा, "Actually" किंवा "Actuallyly" नाही.

● MPSC/UPSC सराव प्रश्न: Q. Choose the correctly spelled word: A) Actualy B) Actually C) Actually D) Actualley उत्तर: B

● विद्यार्थी कुठे चुकतात: विद्यार्थी "Actually" ऐवजी एकच "l" लिहून "Actualy" असे चुकीचे लिहितात.

स्वयं-चाचणी (Self-Test) - रिकाम्या जागा भरा (योग्य स्पेलिंग निवडा)

1. He was arrested as an _____ to the crime. (Accessory / Acessory)
2. She _____ broke the glass while cleaning. (Accidentally / Accidently)
3. The hostel can _____ 200 students. (Accomodate / Accommodate)
4. Action was taken _____ with the rules. (Accordance / Accordence)
5. He is _____ to waking up early. (Accustomed / Acustomed)
6. She worked hard to _____ her goals. (Acheive / Achieve)
7. The officer _____ his mistake. (Aknowledge / Acknowledge)
8. He made her _____ at the conference. (Aquaintance / Acquaintance)
9. The museum's latest _____ is a rare painting. (Aquisition / Acquisition)
10. The _____ data was different from the report. (Actualy / Actually - as adjective "actual")

उत्तरे: 1. Accessory, 2. Accidentally, 3. Accommodate, 4. Accordance, 5. Accustomed, 6. Achieve, 7. Acknowledge, 8. Acquaintance, 9. Acquisition, 10. Actual

सर्व शब्दांचा एकत्रित सारांश तक्ता (भाग 6)

1. Accessory / Accessary - गुन्हेगाराचा साथीदार, उपयुक्त वस्तू
2. Accidentally - चुकून, योगायोगाने
3. Accommodate - सामावणे, राहण्याची सोय
4. Accordance - च्या नुसार, त्याप्रमाणे
5. Accustomed - नित्याच्या, रोजचा
6. Achieve - साध्य करणे
7. Acknowledge - कबूल करणे, सत्य स्वीकारणे
8. Acquaintance - ओळखीचा, परिचित

9. Acquisition - ताब्यात घेतलेली गोष्ट, संपादन

10. Actually - वास्तविकता

मिश्रित MPSC/UPSC सराव प्रश्न (3 प्रश्न)

Q1. Identify the correctly spelled word: A) Accomodate B) Acommodate C) Accommodate D) Accomadate उत्तर: C

Q2. Identify the correctly spelled word: A) Acheive B) Achieve C) Acheve D) Acheeve उत्तर: B

Q3. Identify the correctly spelled word: A) Aknowledge B) Acknowledge C) Acknowlege D) Acknowledje उत्तर: B

सामान्य चुकांची यादी (चुकीचे विरुद्ध बरोबर)

चुकीचे: Accomodate बरोबर: Accommodate

चुकीचे: Acheive बरोबर: Achieve

चुकीचे: Accidently बरोबर: Accidentally

चुकीचे: Aknowledge बरोबर: Acknowledge

चुकीचे: Aquaintance बरोबर: Acquaintance

भाग 7 - Phrasal Verbs

मित्रांनो, Phrasal Verbs म्हणजे क्रियापद + preposition/adverb यांच्या संयोगातून तयार होणारे वाक्प्रचार, ज्यांचा अर्थ मूळ क्रियापदाच्या अर्थपेक्षा वेगळा असतो. आजच्या भागात आपण "Back" या मूळ क्रियापदापासून तयार होणारे phrasal verbs शिकणार आहोत.

Root Verb: Back (बॅक)

1. Back away

- मराठी अर्थ: घाबरून किंवा सावधगिरीने मागे जाणे English Meaning: Move away
- उत्पत्ती: "Back" (मागे) + "away" (दूर) - शारीरिक किंवा मानसिक भीतीमुळे किंवा सावधतेमुळे हळूहळू मागे सरकणे या अर्थाने रूढ झाला.
- Example: When the officer raised his voice, the junior clerk quietly backed away from the argument.
- मराठी भाषांतर: अधिकाऱ्याने आवाज चढवताच, कनिष्ठ लिपिक (junior clerk) शांतपणे वादातून (argument) मागे सरकला (backed away).
- चालू घडामोडींशी संबंध: Several investors backed away from the risky scheme after the regulatory authority issued a warning. मराठी अर्थ: नियामक प्राधिकरणाने (regulatory authority) इशारा दिल्यानंतर अनेक गुंतवणूकदार (investors) त्या धोकादायक योजनेपासून मागे सरकले.
- मराठी शब्द संग्रह:
 1. Retreat (रिट्रीट) - माघार घेणे
 2. Withdraw (विथड्रॉ) - माघार घेणे

- लक्षात ठेवण्याची युक्ती: कल्पना करा - समोर धोका दिसल्यावर माणूस हळूहळू मागे (back) दूर (away) सरकतो.
- MPSC/UPSC सराव प्रश्न: Q. "He backed away from the dog" means he: A) Attacked the dog B) Moved away cautiously C) Played with the dog D) Ignored the dog उत्तर: B
- विद्यार्थी कुठे चुकतात: विद्यार्थी "Back away" आणि "Back off" यांचा अर्थ पूर्णपणे सारखाच समजतात, पण "back away" मध्ये भीती/सावधगिरीचा भाव अधिक आहे, तर "back off" मध्ये माघार घेण्याचा भाव आहे.

2. Back down

- मराठी अर्थ: हार मानणे English Meaning: To accept defeat
- उत्पत्ती: वादविवाद किंवा स्पर्धेत आपली भूमिका सोडून देणे, हार मान्य करणे या अर्थाने हा वाक्प्रचार तयार झाला.
- Example: Despite strong opposition, the minister refused to back down from his decision.
- मराठी भाषांतर: तीव्र विरोध (opposition) असूनही, मंत्र्यांनी (minister) आपल्या निर्णयावरून माघार घेण्यास (back down) नकार दिला.
- चालू घडामोडींशी संबंध: The farmers' union refused to back down from its demand for a minimum support price hike. मराठी अर्थ: किमान आधारभूत किंमत (minimum support price) वाढीच्या मागणीवरून शेतकरी संघटनेने (farmers' union) माघार घेण्यास नकार दिला.
- मराठी शब्द संग्रह:
 1. Surrender (सरेंडर) - शरणागती पत्करणे
 2. Yield (यील्ड) - झुकणे
- लक्षात ठेवण्याची युक्ती: "Down" म्हणजे खाली - जो आपली भूमिका खाली आणतो (कमकुवत करतो) तो back down करतो.
- MPSC/UPSC सराव प्रश्न: Q. "He refused to back down" means he refused to: A) Move forward B) Accept defeat C) Continue the fight D) Support the decision उत्तर: B
- विद्यार्थी कुठे चुकतात: विद्यार्थी "Back down" चा वापर शारीरिक हालचालीसाठी करतात, पण हा वाक्प्रचार मुख्यतः वाद, मत किंवा भूमिकेच्या संदर्भात वापरला जातो.

3. Back off

- मराठी अर्थ: माघार घेणे, (कठीण परिस्थितीतून) English Meaning: To move away or withdraw
- उत्पत्ती: तणावपूर्ण किंवा धोकादायक परिस्थितीतून बाजूला होणे, दबाव कमी करणे या अर्थाने हा वाक्प्रचार वापरला जातो.
- Example: The police asked the protestors to back off from the barricade to avoid any clash.
- मराठी भाषांतर: कोणताही संघर्ष (clash) टाळण्यासाठी पोलिसांनी आंदोलकांना (protestors) बॅरिकेडपासून (barricade) माघार घेण्यास (back off) सांगितले.
- चालू घडामोडींशी संबंध: The company decided to back off from its controversial pricing

policy after facing public criticism. मराठी अर्थ: जनतेच्या टीकेला (public criticism) सामोरे गेल्यानंतर कंपनीने आपल्या वादग्रस्त किंमत धोरणापासून (pricing policy) माघार घेण्याचा निर्णय घेतला.

- मराठी शब्द संग्रह:

1. Withdraw (विथड्रॉ) - माघार घेणे
2. Retreat (रिट्रीट) - मागे हटणे

- लक्षात ठेवण्याची युक्ती: "Off" म्हणजे दूर होणे - दबावाच्या परिस्थितीतून पूर्णपणे दूर (off) होणे म्हणजे back off.
- MPSC/UPSC सराव प्रश्न: Q. "The government decided to back off from the new tax proposal" means the government: A) Implemented the proposal immediately B) Withdrew the proposal C) Increased the tax D) Ignored public opinion उत्तर: B
- विद्यार्थी कुठे चुकतात: विद्यार्थी "Back off" चा वापर सौम्य आज्ञा (mild command) म्हणून करताना त्याचा औपचारिक (formal) संदर्भात वापर टाळतात, पण शासकीय धोरणे मागे घेण्याच्या संदर्भातही हा वाक्प्रचार योग्य आहे.

4. Back onto

- मराठी अर्थ: जवळ असणे, मागे लागून असणे English Meaning: To be near to or adjacent
- उत्पत्ती: एखाद्या इमारतीचा किंवा जागेचा मागील भाग दुसऱ्या ठिकाणाला जोडलेला किंवा लागून असणे या भौगोलिक स्थितीसाठी हा वाक्प्रचार वापरला जातो.
- Example: The government school backs onto a large playground used by the entire village.
- मराठी भाषांतर: शासकीय शाळा एका मोठ्या मैदानाला (playground) लागून (backs onto) आहे, जे संपूर्ण गाव वापरते.
- चालू घडामोडींशी संबंध: The new housing project backs onto the forest reserve, raising environmental concerns among local activists. मराठी अर्थ: नवीन गृहनिर्माण प्रकल्प (housing project) वनराखीव क्षेत्राला (forest reserve) लागून आहे, ज्यामुळे स्थानिक कार्यकर्त्यांमध्ये (activists) पर्यावरणीय चिंता (environmental concerns) निर्माण झाली आहे.
- मराठी शब्द संग्रह:
 1. Adjacent (अॅडजसंट) - लगतचे
 2. Bordering (बॉर्डरिंग) - सीमेवर असलेले
- लक्षात ठेवण्याची युक्ती: एखाद्या घराची पाठ (back) जर दुसऱ्या जागेला टेकलेली (onto) असेल, तर ते back onto आहे.
- MPSC/UPSC सराव प्रश्न: Q. "Their house backs onto a river" means their house is: A) Far from the river B) Adjacent to the river C) Built on the river D) Facing away from the river उत्तर: B
- विद्यार्थी कुठे चुकतात: विद्यार्थी "Back onto" चा वापर हालचाल दर्शवण्यासाठी करतात, पण हा वाक्प्रचार केवळ स्थिर भौगोलिक स्थिती (geographical location) दर्शवण्यासाठी वापरला जातो.

5. Back out

- मराठी अर्थ: करारातून किंवा वचनातून माघार घेणे English Meaning: To fail to fulfil a promise
- उत्पत्ती: एखाद्या ठरलेल्या करारातून, वचनातून किंवा योजनेतून शेवटच्या क्षणी माघार घेणे या अर्थाने हा वाक्प्रचार वापरला जातो.

Example: The contractor backed out of the government tender at the last moment, causing project delays.

- मराठी भाषांतर: कंत्राटदाराने (contractor) शेवटच्या क्षणी शासकीय निविदेतून (tender) माघार घेतली (backed out), ज्यामुळे प्रकल्पात विलंब (project delays) झाला.
- चालू घडामोडींशी संबंध: A private company backed out of the infrastructure agreement, forcing the state government to invite fresh bids. मराठी अर्थ: एका खासगी कंपनीने पायाभूत सुविधा करारातून (infrastructure agreement) माघार घेतली, ज्यामुळे राज्य शासनाला नव्याने निविदा (bids) मागवाव्या लागल्या.
- मराठी शब्द संग्रह:
 1. Withdraw (विथड्रॉ) - माघार घेणे
 2. Renege (रिनिग) - वचनभंग करणे
- लक्षात ठेवण्याची युक्ती: करारात प्रवेश केल्यानंतर "बाहेर" (out) पडणे म्हणजे back out - वचनातून बाहेर पडणे.
- MPSC/UPSC सराव प्रश्न: Q. "He backed out of the deal" means he: A) Completed the deal successfully B) Failed to fulfil the agreement C) Signed the contract D) Negotiated better terms उत्तर: B
- विद्यार्थी कुठे चुकतात: विद्यार्थी "Back out" आणि "Back down" यांचा अर्थ सारखाच समजतात, पण "back out" विशेषतः करार/वचनासाठी वापरतात, तर "back down" वाद/भूमिकेसाठी वापरतात.

6. Back up

- मराठी अर्थ: पाठिंबा देणे, राखीव प्रत English Meaning: To support; To make a copy
- उत्पत्ती: एखाद्याला पाठबळ देणे (support) किंवा महत्वाच्या माहितीची सुरक्षिततेसाठी अतिरिक्त प्रत (copy) तयार करणे या दोन्ही अर्थानी हा वाक्प्रचार वापरला जातो.
- Example: The senior officer backed up his junior's decision during the departmental meeting, and later advised him to always back up important files.
- मराठी भाषांतर: विभागीय बैठकीत (departmental meeting) वरिष्ठ अधिकाऱ्याने आपल्या कनिष्ठाच्या निर्णयाला पाठिंबा दिला (backed up), आणि नंतर त्याला महत्वाच्या फायलींची नेहमी राखीव प्रत (back up) ठेवण्याचा सल्ला दिला.
- चालू घडामोडींशी संबंध: Opposition parties backed up the farmers' demand for loan waivers during the assembly session. मराठी अर्थ: विधानसभा अधिवेशनादरम्यान (assembly session) विरोधी पक्षांनी (opposition parties) कर्जमाफीच्या (loan waivers) शेतकऱ्यांच्या मागणीला पाठिंबा दिला.
- मराठी शब्द संग्रह:
 1. Support (सपोर्ट) - पाठिंबा
 2. Duplicate (ड्युप्लिकेट) - प्रत/नक्कल

- लक्षात ठेवण्याची युक्ती: "Up" म्हणजे उचलून धरणे - एखाद्याला "वर" उचलून धरणे म्हणजे पाठिंबा देणे (support), आणि माहिती अतिरिक्त ठिकाणी "वर" चढवणे म्हणजे back up (copy).
- MPSC/UPSC सराव प्रश्न: Q. "Please back up your files before the system update" means: A) Delete your files B) Make a copy of your files C) Ignore your files D) Share your files publicly उत्तर: B
- विद्यार्थी कुठे चुकतात: विद्यार्थी "Back up" चा एकच अर्थ (support किंवा copy) लक्षात ठेवतात, पण संदर्भानुसार (context) या phrasal verb चे दोन्ही अर्थ लक्षात ठेवणे आवश्यक आहे.

स्वयं-चाचणी (Self-Test) - रिकाम्या जागा भरा

1. Seeing the snake, she decided to _____ slowly. (मागे सरकणे - घाबरून)
2. Despite pressure, he refused to _____ from his stance. (हार मानणे)
3. The police asked the crowd to _____ from the gate. (माघार घेणे)
4. Their office _____ a busy market area. (लागून असणे)
5. The investor _____ of the project just before signing. (माघार घेणे - करारातून)
6. The union leader _____ the workers' demand for better wages. (पाठिंबा देणे)

उत्तरे: 1. back away, 2. back down, 3. back off, 4. backs onto, 5. backed out, 6. backed up

सर्व Phrasal Verbs चा एकत्रित सारांश तक्ता (भाग 7)

1. Back away - घाबरून किंवा सावधगिरीने मागे जाणे
2. Back down - हार मानणे
3. Back off - माघार घेणे (कठीण परिस्थितीतून)
4. Back onto - जवळ असणे, मागे लागून असणे
5. Back out - करारातून किंवा वचनातून माघार घेणे
6. Back up - पाठिंबा देणे, राखीव प्रत

मिश्रित MPSC/UPSC सराव प्रश्न (3 प्रश्न)

- Q1. "The minister backed down from his controversial statement" means the minister:
A) Repeated the statement B) Withdrew or gave up his stance C) Supported the statement strongly D) Made a new statement उत्तर: B
- Q2. Choose the correct phrasal verb: The contractor _____ of the contract at the last moment. A) backed up B) backed out C) backed onto D) backed away उत्तर: B
- Q3. "Their farmhouse backs onto a river" means the farmhouse is: A) Far away from the river B) Adjacent to the river C) Floating on the river D) Built inside the river उत्तर: B

सामान्य चुकांची यादी (चुकीचे वाक्य विरुद्ध बरोबर वाक्य)

चुकीचे: He backed down from the agreement at the last moment. बरोबर: He backed out of the agreement at the last moment.

चुकीचे: Please back away your important documents regularly. बरोबर: Please back up your

important documents regularly.

चुकीचे: Their house back on a park. बरोबर: Their house backs onto a park.

Para Jumbles / Sentence Rearrangement

खालील प्रत्येक उदाहरणात चार विस्कळीत वाक्ये (P, Q, R, S) दिली आहेत. त्यांचा योग्य क्रम ओळखा.

उदाहरण 1

P. As a result, farmers across the district reported a significant increase in crop yield.

Q. The government recently launched a new irrigation scheme for drought-prone areas.

R. This scheme provided farmers with access to reliable water sources throughout the year.

S. Officials now plan to extend the scheme to neighbouring districts as well.

पर्याय: A) QRPS B) QPRS C) PQRS D) SQRP

उत्तर: A) QRPS

पूर्ण परिच्छेद: The government recently launched a new irrigation scheme for drought-prone areas. This scheme provided farmers with access to reliable water sources throughout the year. As a result, farmers across the district reported a significant increase in crop yield. Officials now plan to extend the scheme to neighbouring districts as well.

मराठी अर्थ: शासनाने अलीकडेच दुष्काळग्रस्त भागांसाठी (drought-prone areas) नवीन सिंचन योजना (irrigation scheme) सुरू केली. या योजनेमुळे शेतकऱ्यांना वर्षभर विश्वसनीय पाण्याच्या स्रोतांपर्यंत (reliable water sources) प्रवेश मिळाला. परिणामी, जिल्ह्यातील शेतकऱ्यांनी पीक उत्पन्नात (crop yield) लक्षणीय वाढ नोंदवली. अधिकारी आता ही योजना शेजारील जिल्ह्यांपर्यंत (neighbouring districts) विस्तारित करण्याची योजना आखत आहेत.

उदाहरण 2

P. However, when the auditors examined the accounts closely, several discrepancies came to light.

Q. The company's annual report claimed record profits this year.

R. The board of directors then ordered a detailed internal investigation.

S. Employees were shocked to learn about the possible financial irregularities.

पर्याय: A) QPRS B) QRPS C) PQRS D) QPSR

उत्तर: A) QPRS

पूर्ण परिच्छेद: The company's annual report claimed record profits this year. However, when the auditors examined the accounts closely, several discrepancies came to light. The board of directors then ordered a detailed internal investigation. Employees were shocked to learn about the possible financial irregularities.

मराठी अर्थ: कंपनीच्या वार्षिक अहवालात (annual report) यंदा विक्रमी नफ्याचा (record profits) दावा

करण्यात आला. मात्र, लेखापरीक्षकांनी (auditors) हिशोब बारकाईने तपासले असता, अनेक विसंगती (discrepancies) समोर आल्या. त्यानंतर संचालक मंडळाने (board of directors) सविस्तर अंतर्गत चौकशीचे (internal investigation) आदेश दिले. संभाव्य आर्थिक अनियमिततेबद्दल (financial irregularities) कर्मचारी धक्का बसले.

उदाहरण 3

P. Consequently, the state administration announced a series of relief measures.

Q. Heavy and continuous rainfall caused severe flooding in several coastal districts.

R. Thousands of families were forced to leave their homes and move to safer locations.

S. Volunteers from various organizations also came forward to assist the affected people.

पर्याय: A) QRPS B) QPRS C) PRQS D) QRSP

उत्तर: A) QRPS

पूर्ण परिच्छेद: Heavy and continuous rainfall caused severe flooding in several coastal districts. Thousands of families were forced to leave their homes and move to safer locations. Consequently, the state administration announced a series of relief measures. Volunteers from various organizations also came forward to assist the affected people.

मराठी अर्थ: जोरदार आणि सततच्या पावसामुळे (continuous rainfall) अनेक किनारपट्टी जिल्ह्यांत (coastal districts) तीव्र पूर आला. हजारो कुटुंबांना आपली घरे सोडून सुरक्षित ठिकाणी जावे लागले. परिणामी, राज्य प्रशासनाने (state administration) मदत उपायांची (relief measures) मालिका जाहीर केली. विविध संस्थांमधील स्वयंसेवकांनीही (volunteers) प्रभावित लोकांना मदत करण्यासाठी पुढाकार घेतला.

उदाहरण 4

P. This initiative aims to provide free digital literacy training to rural youth.

Q. The skill development department introduced a new scheme last month.

R. Early feedback from participants has been overwhelmingly positive.

S. Officials expect the programme to benefit thousands of unemployed candidates.

पर्याय: A) QPSR B) QPRS C) PQSR D) QSPR

उत्तर: A) QPSR

पूर्ण परिच्छेद: The skill development department introduced a new scheme last month. This initiative aims to provide free digital literacy training to rural youth. Officials expect the programme to benefit thousands of unemployed candidates. Early feedback from participants has been overwhelmingly positive.

मराठी अर्थ: कौशल्य विकास विभागाने (skill development department) गेल्या महिन्यात नवीन योजना सुरू केली. या उपक्रमाचा (initiative) उद्देश ग्रामीण तरुणांना मोफत डिजिटल साक्षरता प्रशिक्षण (digital literacy training) देणे हा आहे. अधिकाऱ्यांना अपेक्षा आहे की या कार्यक्रमाचा हजारो बेरोजगार उमेदवारांना (unemployed candidates) फायदा होईल. सहभागींकडून मिळालेला सुरुवातीचा प्रतिसाद (feedback) अत्यंत सकारात्मक आहे.

उदाहरण 5

P. The court, after hearing both parties, reserved its judgment for a later date.

Q. A long-standing property dispute between two families reached the district court.

R. Both sides presented documentary evidence to support their respective claims.

S. Legal experts believe the verdict could set an important precedent.

पर्याय: A) QRPS B) QPRS C) PQRS D) QRSP

उत्तर: A) QRPS

पूर्ण परिच्छेद: A long-standing property dispute between two families reached the district court. Both sides presented documentary evidence to support their respective claims. The court, after hearing both parties, reserved its judgment for a later date. Legal experts believe the verdict could set an important precedent.

मराठी अर्थ: दोन कुटुंबांमधील दीर्घकालीन (long-standing) मालमत्ता वाद (property dispute) जिल्हा न्यायालयात (district court) पोहोचला. दोन्ही बाजूंनी आपापल्या दाव्यांच्या (claims) समर्थनार्थ कागदोपत्री पुरावे (documentary evidence) सादर केले. दोन्ही पक्षांचे म्हणणे ऐकल्यानंतर न्यायालयाने आपला निकाल (judgment) नंतरच्या तारखेसाठी राखून ठेवला. कायदेतज्ज्ञांच्या (legal experts) मते हा निकाल एक महत्त्वाचा पायंडा (precedent) स्थापित करू शकतो.

Para Jumbles सोडवण्याच्या सामान्य युक्त्या (4 मुद्दे)

1. Opening Sentence (सुरुवातीचे वाक्य) ओळखा: जे वाक्य विषयाची (topic) ओळख करून देते आणि इतर वाक्ये त्याच्यावर आधारित असतात, ते नेहमी पहिले वाक्य असते. यात सहसा "a new scheme", "recently" यांसारखे परिचयात्मक (introductory) शब्द असतात.
 2. Linking Words (जोडणी शब्द) शोधा: "However", "Consequently", "As a result", "Therefore" यांसारखे शब्द वाक्यांमधील कार्यकारण संबंध (cause-effect relationship) दर्शवतात - हे शब्द असलेले वाक्य नेहमी आधीच्या वाक्याचा परिणाम (result) दर्शवते, त्यामुळे ते सुरुवातीला येऊ शकत नाही.
 3. Pronouns (सर्वनाम) तपासा: "This", "These", "It", "They" यांसारखे सर्वनाम मागील वाक्यात उल्लेखलेल्या नामाला (noun) संदर्भित करतात. त्यामुळे सर्वनाम असलेले वाक्य हे नेहमी त्या नामाचा उल्लेख असलेल्या वाक्यानंतरच येते.
 4. कालक्रम (Chronological Order) लक्षात घ्या: घटना कोणत्या क्रमाने घडल्या आहेत (सुरुवात - मध्य - शेवट) हे समजून घ्या. सामान्यतः समस्या/घटना → परिणाम → उपाय/प्रतिक्रिया असा नैसर्गिक क्रम असतो.
-